

C. O. 33

maininta vuositt.
ohjelmitteluun

Suunnittelun lähtökohtia 3 / 1982

Jakelu:

Pääjohtaja.

Ylijohtaja

Osastot

Toimistot

Jaostot

Yhteyshenkilöt/TVL

Laitoksen henkilöstöneuvoston

jäsenet ja varajäsenet

Piirit/10 kpl

SK/5 kpl

Kirjasto/TOHKE

) 1-5 henkilön
) yhteisjakeluna

TVH/ Ta

Marraskuu 1982

TIE- JA VESIRAKENNUSHALLITUS
Taloustoimisto

Helsinki 25.11.1982

Nro 0/Ta-64

Viite

Jakelussa mainitut

Asia Suunnittelun lähtökohdat 3/1982

Suunnittelun lähtökohtia -julkaisun tarkoituksena on saattaa tiedoksi suunnittelukierrosten käynnistymisen yhteydessä ylempien viranomaisten ohjeita ja kannanottoja. Asioiden vastuuyksiköt ottavat asiat huomioon.

Julkaisun käyttökelpoisuuden lisäämiseksi on teksiin tällä kertaa liitetty lyhyt tiivistelmä tekstin asiasisällöstä ja merkityksestä laitoksessa. Asioiden vastuuyksiköt antavat tarvittaessa tarkemmat soveltamisohjeet.

Toimistopäällikkö

Jorma Hintikka
Jorma Hintikka

Vastauksessa pyydetään viittaamaan
kirjelmän numeroon ja päiväykseen

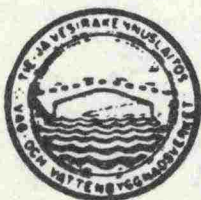
Suunnittelun lähtökohtia

- ylempien viranomaisten päätöksiä ja kannanottoja
- valtiontaloudellista taustatietoa
- julkaisuluettelossa uudet suunnittelu-asiakirjat, selvitykset, kirjat ja säädökset

Yksiköitä pyydetään ilmoittamaan suunnittelun kannalta tarpeellisiksi katsomistaan julkaisuista toimituskunnalle.

Toimittaneet:

Risto Leskinen
Lauri Ali-Mattila
Marita Willberg

TVH / talouststo.

Sisällysluettelo 3 / 1982

	sivu
1. LAIT JA ASETUKSET	1
Hallintomenettelylaki (598/82)	2
- Laki kielilain muuttamisesta (598/82)	6
- Laki ylimääräisestä muutoksenhausta hallintoasioissa annetun lain muuttamisesta (600/82)	7
- Laki yleisten asiakirjojen julkisuudesta annetun lain muuttamisesta (601/82)	7
Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain muuttamisesta (569/82)	9
Laki ja asetus kunnalle suoritettavasta katumaksusta annetun lain ja asetuksen muuttamisesta (570/82 ja 810/82)	11
Korkolaki (633/82)	15
Asetus valtion talonrakennushankkeista annetun asetuksen muuttamisesta (821/82)	18
2. VALTIONEUVOSTON PÄÄTÖKSET, KERTOMUKSET JA EDUSKUNNAN KANNANOTOT	19
Hallituksen esitys eduskunnalle valtion tulo- ja menoarvioksi vuodelle 1983 (ote)	20
Valtioneuvoston periaatepäätös erityisalueiden kehityksen turvaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä. VNK 689/510/82/15.7.1982. (ote)	21
Valtioneuvoston periaatepäätös teknologiapolitiikasta. VNK 727/140/82/20.8.1982 ja VNK 727/140/82/12.8.1982. (otteet)	23
Valtioneuvoston periaatepäätös Ruotsin devalvaation johdosta toteutettavista talouspoliittisista toimenpiteistä. LM 1358/20/82/14.10.1982 ja VM TM 5746M/10.10.1982.	28

Valtioneuvoston kertomus eduskunnalle toimenpiteistä työllisyyslain soveltami- sessa vuonna 1981 (ote)	34
Kertomus valtiontalouden tarkastusviras- ton toiminnasta vuonna 1981 (ote)	36
3. MINISTERIÖIDEN OHJEET	40
Työryhmän asettaminen vuoden 1983 rahoitus- suunnitelmien tarkistamista varten. LM 1370/20/82/18.10.1982.	41
4. RAHA-ASIAT	46
III lisämenoarvio (ote)	47
Ylityslupa yksityisten teiden kunnossa- pidon valtionapumäärärahaan. LM 1291/45/ 82/7.10.1982.	48
Rahoitustarvelaskelman tarkistus VM:lle vuodeksi 1983. Ti-82/12.11.1982.	49
5. SUHDANNEPOLIITTISET ASIAT	51
Valtiovarainministeriön suhdannekatsaus 3.11.1982. (ote)	52
Indeksitiedotus. Tilastokeskus 10.11.1982.	54
6. JULKAISULUETTELO	57

VUODEN 1982 SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHTIA

Sisällysluettelo

SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHTIA 1/1982

Sisällys

1. VALTIONEUVOSTON PÄÄTÖKSET, KERTOMUKSET JA EDUSKUNNAN KANNANOTOT

Hallitusohjelma. Otteita Sorsan III hallituksen ohjelmasta ja lisäpöytäkirjasta. Julkistettu virallisesti 19.2.1982.

Uusi liikenneministeri. Ministeri Jarmo Vahlström sanomalehtien esittelemänä.

Valtioneuvoston aluepoliittiset periaatepäätökset 1981. Periaatepäätökset kehityksen turvaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä maaseudulla ja projekti-alueilla, periaatepäätös Kostamus-urakan jälkihoidosta, toimenpide-ehdotukset Sisä-Savon kehityksen turvaamiseksi. Liitteenä saariston kehittämistä annettu laki 494/81. (otteet)

Periaatepäätösten toteuttaminen. VN:n kanslian selvityspyyntö projektialueita koskevien periaatepäätösten toteuttamisesta virastoissa. VNK 1267/510/81/1.12.1981.

TVH:n selvitys periaatepäätösten toteuttamisesta. TVH Ta-2/TaR-2/29.1.1982.

Hallituksen kertomus valtiovarain hoidosta ja tilasta vuonna 1980. (ote)

Muutoksia TMA:n yleisiin soveltamismääräyksiin. VN:n päätös nro TM 5702/1981.

Asetus yksityisistä teistä annetun asetuksen 14 §:n muuttamisesta. As.nro 870/81.

2. MINISTERIÖIDEN OHJEET JA KANNANOTOT

Maa-ainestaksasta kunnille annetut ohjeet

- SisM:n maa-ainelakia koskeva kirje
- Kaupunkiliiton taksamalli
- Kunnallisliiton taksamalli

3. RAHA-ASIAT

Vuoden 1982 työohjelman hyväksyminen VN:ssa

- VN:n yleinen istunto 11.2.1982. Esittelylista I
- VN:n lausuma työvirastojen suunnitteluvalmiuden tehostamisesta
- Ministeri Kajanojan eriävä mielipide työmäärärahojen supistamisesta
- muiden ministerien lausumia

Vuoden 1982 työohjelma TVL:n osalta

- 1 varsinainen työohjelma: yhdistelmä piireittäin ja toimialoittain
- 2 työllisyystyöohjelma: yhdistelmä piireittäin ja toimialoittain
- 3 vesiteiden työllisyystyöohjelma: yhdistelmä piireittäin
- 4 työmäärärahoilla palkattava työvoima 1982

Vuoden 1981 III lisämenoarvion aiheuttamien erityismenoarvion muutosten vahvistaminen
LM 1368/21/81/30.12.81

Vuoden 1981 menoarvion arviomäärärahojen ylitysluvat momenteilta 31.20.01, 31.20.10, 31.20.29.2, 31.24.78, 31.27.14 ja 31.27.29

Arviomäärärahojen ylitykset v. 1980. Valtiontilintarkastajain selvityspyyntö (515/81), LM:n selvityspyyntö TVH:lle (1545/02/81) ja TVH:n vastaus (Ti-93/13/70-80/9.11.1981).

Vuoden 1977 tilien jälkitarkastus. TVH:n selitys valtiontilintarkastajain v. 1977 tilien jälkitarkastuksesta. TVH Et-48/154/43/11-81/21.12.1981.

4. SUHDANNEPOLIITTISET ASIAT

VM:n kansantalousosaston suhdannekatsaus. Lyhennysote virallisesta lehdestä nro 15/1982, 5.2.1982.

V. 1983 TMAE:n talonrakennushankkeiden kustannusarviot
LM 169/21/82/5.2.1982

Indeksitiedotus. Tilastokeskus 4.2.1982

5. MUUTA

Kunnossapidon resurssien hyväksytyt mitoitustavoitteet v. 1990. TVH Kp-404/18.11.1981

6. JULKAISULUETTELO

SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHTIA 2/1982

Sisällys

1. VALTIONEUVOSTON PÄÄTÖKSET, KERTOMUKSET JA EDUSKUNNAN KANNANOTOT

Laki yleisistä teistä annetun lain muuttamisesta (382/82)

Valtioneuvoston päätös rakennusurakkasopimuksissa käytettävistä indeksiehdoista annetun valtioneuvoston päätöksen muuttamisesta (298/82) sekä asiaa koskeva TVH:n kirje (Rtr-47/6.5.82)

Hallituksen esitys eduskunnalle rakennuslain 136 §:n muuttamisesta

Kertomus hallituksen toimenpiteistä vuonna 1981 (ote)

Kertomus eduskunnalle niistä toimenpiteistä, joihin eduskunnan tekemät muistutukset valtiovarain hoidosta ja tilinpidosta vuonna 1979 ovat antaneet aihetta

2. MINISTERIÖIDEN OHJEET JA KANNANOTOT

Ohjeet toiminta- ja taloussuunnitelmien laatimiseksi vuosille 1984-88 (VM 31.3.82 nro TM 5727)

Ohjeet toiminta- ja taloussuunnitelmien laatimiseksi vuosille 1984-88 (LM 11.5.82)

Valtiovarainministeriön alustava kannanotto hallinnonalan suunnitelmaan vuosille 1983-86 sekä kehykset vuoden 1983 tulo- ja menoarvioesityksen laadintaa varten (VM 26.3.82)

Valtiovarainministeriön lausunto liikenne- ministeriön hallinnonalan tarkistetusta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 1983-87 (alustava kannanotto) (VM 26.3.82)

3. RAHA-ASIAT

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen lisäyksistä ja muutoksista vuoden 1982 tulo- ja menoarvioon

4. SUHDANNEPOLIITTISET ASIAT

Kunnallistalouden puitteita koskevaa neuvottelumenettelyä koskeva sopimus sekä siihen liittyvä pöytäkirja (SM 24.6.82) (ote)

Suhdannekatso 21.7.82 (VM/kansantalous- osasto)

Tienrakennuskustannusindeksin kehitysennuste vuodeksi 1983 (21.6.82/Rtr)

Tienrakennuskustannusindeksi 1982, toukokuu (TK)

Rakennuskustannusindeksi 1982, kesäkuu

5. ALUEPOLIITTISET ASIAT

Suomenselkä-seurantatyöryhmän väliraportti (VNK) (ote)

Iijokilaakso-seurantatyöryhmän välimietintö (VNK) (ote)

Lappi-seurantatyöryhmän välimietintö (VNK) (ote)

Pohjois-Karjala-seurantatyöryhmän välimietintö (VNK) (ote)

Ylä-Savo-seurantatyöryhmän väliraportti (VNK) (ote)

Erityisalue työryhmän mietintö (VNK) (ote)

6. MUUTA

Valtioneuvoston päätös toimenpiteistä valtion viranomaisten kielenkäytön parantamiseksi (497/82)

Tarttuminen ikäviin asioihin

Muistioiden ja lausuntojen kirjoitus- ja tarkistusohjeita

7. JULKAISULUETTELO

1. LAIT JA ASETUKSET

Tarkoitus ja jatkotoimet:

Hallintomenettelylakiin on kirjattu hyvän hallintotavan periaatteet, joita viranomaisten on noudatettava omassa toiminnassaan. Lailla parannetaan kansalaisten oikeusturvaa ja viranomaisten tekemien ratkaisujen laatua. Laki edellyttää viranomaiselta neuvontavelvollisuutta konkreettisessa asioiden käsittelyssä.

Muutokset kielilakiin, lakiin muutoksenhausta ja lakiin yleisten asiakirjojen julkisuudesta johtuvat hallintomenettelylaista.

Tarkemmat määräykset hallintomenettelylain soveltamisesta laitoksessa annetaan TVH:n kirjeellä vielä tämän vuoden puolella.

Toimituskunta

N:o 598

Hallintomenettelylaki

Annettu Naantalissa 6 päivänä elokuuta 1982

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan hallintomenettelyyn. Lain 14—28 §:ää on noudatettava kuitenkin vain, jos hallintomenettelyssä on päätettävä jonkun edusta, oikeudesta tai velvollisuudesta.

Hallintomenettelyllä tarkoitetaan tässä laissa hallintoasian käsittelyä viranomaisessa, ei kuitenkaan hallintolainkäyttöä. Hallintomenettelyä ei ole esitutkinta rikosasiassa eikä ulosotto.

2 §

Lain toissijaisuus

Jos muussa laissa tai ennen tämän lain voimaantuloa annetussa asetuksessa on tästä laista poikkeavia säännöksiä, noudatetaan niitä tämän lain sijasta.

3 §

Viranomainen

Viranomaisia, joissa tätä lakia sovelletaan, ovat valtion hallintoviranomaiset, kuntien ja kuntainliittojen viranomaiset sekä kansaneläkelaitoksen ja Helsingin yliopiston toimielimet. Tuomioistuimissa lakia sovelletaan oikeushallintoasioiden käsittelyyn.

Tämä laki ei koske tasavallan presidenttiä. Milloin tasavallan presidentin on päätettävä jonkun edusta, oikeudesta tai velvollisuudesta, asian valmistelussa ja esittelyssä on noudatettava 1—13 §:n lisäksi soveltuvin kohdin myös 14—25 §:ää.

Asetuksella voidaan säätää, että tätä lakia on noudatettava hallintoasian käsittelyssä myös silloin, kun asian käsittely on itsenäisen julkisoikeudellisen laitoksen, julkisoikeudellisen yh-

Hallituksen esitys 88/81
Toisen lakivaliok. miet. 3/82
Suuren valiok. miet. 79/82

74—1982

0182000745

distyksen, valtionenemmistöisen osakeyhtiön tai yksityisen tehtävänä.

4 §

Neuvonta

Viranomaisen on tarpeen mukaan annettava asianosaiselle ja muullekin henkilölle neuvoja siitä, miten sen toimialaan kuuluva asia pannaan vireille ja miten asiaa käsiteltäessä on toimittava.

5 §

Käsittelyn julkisuus

Asia käsitellään julkisesti, jos niin on säädetty tai erityisen säännöksen nojalla päätetty.

Asiakirjojen julkisuudesta on säädetty erikseen.

6 §

Asiamies ja avustaja

Hallintomenettelyssä saa käyttää asiamiestä ja avustajaa. Päämiehen on kuitenkin tultava henkilökohtaisesti paikalle, jos se on tarpeen asian selvittämiseksi.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja, ellei hänen oikeutensa toimia päämiehen puolesta ole epäilyksetön ilman valtakirjaakin.

Jos asiamies tai avustaja osoittautuu tehtävänsä sopimattomaksi, viranomainen voi kieltää häntä esiintymästä asiassa siinä viranomaisessa. Kiellosta on ilmoitettava päämiehelle.

7 §

Vireillepano

Asia pannaan vireille kirjallisesti. Viranomaisen suostumuksella asian saa panna vireille suullisesti.

Asiaa vireille pantaessa on käytävä ilmi vireillepanijan vaatimus perusteineen.

8 §

Asian siirto

Viranomaisen, jolle on ilmeisestä erehdyksestä tai tietämättömyydestä toimitettu asiakirja sen toimivaltaan kuulumattoman asian vireille panemiseksi, on pyrittävä selvittämään, mille viranomaiselle asia kuuluu.

Jollei toimivallasta ole epäselvyyttä, viranomaisen on heti siirrettävä asia toimivaltaiseksi katsomalleen viranomaiselle lähettämällä asiakirja sille. Asian tutkimatta jättämisestä ei tällöin tarvitse tehdä päätöstä. Siirrosta on ilmoitettava sille, joka on toimittanut asiakirjan viranomaiselle.

Mitä 1 ja 2 momentissa on säädetty asian vireillepanoa tarkoittavasta asiakirjasta, koskee soveltuvin osin muutakin väärälle viranomaiselle toimitettua asiakirjaa.

Siirrettäessä asiakirja, joka on toimitettava viranomaiselle määräajassa, määräaikaa katsotaan noudatetun, jos toimivaltainen viranomaisella saa asiakirjan määräajan kuluessa.

9 §

Asiakirjassa olevan puutteen poistaminen

Jos viranomaiselle toimitetusta asiakirjasta puuttuu säännöksessä tai määräyksessä tarkoitettu tieto tai liite taikka jos asiakirjaa ei ole allekirjoitettu tai sen muodossa on jokin muu puutteellisuus, asiakirjan toimittaneelle on varattava tilaisuus poistaa puute, jollei se ole tarpeetonta.

10 §

Esteellisyysperusteet

Virkamies on esteellinen:

1) jos hän tai hänen lähisukulaisensa on asianosainen;

2) jos asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa hänelle tai hänen lähisukulaiselleen;

3) jos hän tai hänen lähisukulaisensa avustaa tai edustaa asianosaista tai sitä, jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa;

4) jos hän on palvelussuhteessa tai käsiteltävään asiaan liittyvässä toimeksiantosuhteessa asianosaiseen tai siihen, jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa;

5) jos hän on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa sellaisessa yhteisössä, säätiössä tai julkisoikeudellisessa laitoksessa, joka on asianosainen tai jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa; tai

6) jos luottamus hänen puolueettomuutensa muusta erityisestä syystä vaarantuu.

Lähisukulaisella tarkoitetaan 1 momentissa virkamiehen lapsia, vanhempia, isovanhempia ja sisaruksia sekä näiden puolisoa ja lapsia. Lähisukulaiseen rinnastetaan virkamiehen puoliso ja virkamiehen kanssa avioliitonomaisissa oloissa elävä henkilö, heidän lapsensa, vanhempansa, isovanhempansa ja sisaruksensa, näiden puoliso ja lapset sekä virkamiehen kihlattu. Lähisukulaisena pidetään myös vastaavaa puolisuokulaista.

Esteellisyysperusteita sovelletaan sellaiseenkin henkilöön, joka muuten kuin virkamiehenä käsittelee asioita viranomaisessa.

11 §

Esteellisyyden vaikutus

Esteellisenä ei saa käsitellä asiaa eikä olla läsnä sitä käsiteltäessä, paitsi milloin esteellisyys asian laadun vuoksi ei voi vaikuttaa ratkaisuun tai asian käsittelyä ei voida lykätä.

Esteellisyyden johdosta viranomaisessa on viipymättä ryhdyttävä asian käsittelemiseksi tarvittaviin toimiin.

12 §

Selvityspyyntö

Lausuntoa ja muuta selvitystä pyydettyessä on mainittava, mistä seikoista selvitystä olisi erityisesti esitettävä.

Selvitykset on mahdollisuuksien mukaan pyydetty samanaikaisesti. Selvitysten antamiselle on asetettava määräaika. Määräajan asettamisesta asianosaiselle säädetään 21 §:ssä.

13 §

Vireilläolosta ilmoittaminen

Jos asian ratkaisulla voi olla huomattava vaikutus laajalla alueella tai lukuisien henkilöiden oloihin, asian vireilläolosta on ilmoitettava julkisesti.

Tiedossa olevalle henkilölle, joka ei ole asianosainen mutta jonka asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin asian ratkaisu saattaa vaikuttaa huomattavasti, on ilmoitettava asian vireilläolosta. Tästä saa kuitenkin ilmoittaa julkisesti, jos henkilöitä on useita ja heidän voidaan olettaa saavan tiedon julkisesta ilmoituksesta.

Vireilläolosta ei tarvitse ilmoittaa, jos ilmoittaminen vaarantaa ratkaisun tarkoituksen toteutumisen tai aiheuttaa muuta merkittävää haittaa taikka jos ilmoittaminen on ilmeisen tarpeetonta.

Vireilläolosta saa ilmoittaa myös muulla tavoin kuin tiedoksiannosta hallintoasioissa annetussa laissa (232/66) on säädetty. Ilmoituksessa on mainittava, mistä asiassa on kysymys ja miten siitä voidaan esittää tietoja, kysymyksiä ja mielipiteitä viranomaiselle.

14 §

Yhdessä käsitteleminen

Milloin samanaikaisesti vireillä olevissa asioissa vaaditaan sellaista etua tai oikeutta, jota asianosaisten lukuisuuden vuoksi ei voida myöntää kaikille, asiat on valmisteltava yhdessä ja ratkaistava samalla kertaa, jollei yhdessä käsittelemisestä aiheudu haitallista viivytystä.

15 §

Asianosaisen kuuleminen

Asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus antaa selityksensä muiden tekemistä vaatimuksista ja asiassa olevista selaisista selvityksistä, jotka voivat vaikuttaa asian ratkaisuun (*asianosaisen kuuleminen*).

Asian saa ratkaista asianosaista kuulematta:

1) jos vaatimus jätetään tutkimatta tai hylätään heti tai jos hyväksytään vaatimus, joka ei koske toista asianosaista, taikka jos kuuleminen on muusta syystä ilmeisen tarpeetonta;

2) jos asia koskee palvelussuhteeseen tai vapaaschoitukseen koulutukseen ottamista taikka sellaisen edun myöntämistä, joka perustuu hakijan ominaisuuksien arvioimiseen;

3) jos kuuleminen vaarantaa päätöksen tarkoituksen toteutumisen; tai

4) jos asian ratkaisemista ei voida lykätä.

Selityksen antamista varten asianosaiselle on annettava tieto myös muusta kuin julkisesta asiakirjasta, jos asianosaisella on yleisten asiakirjain julkisuudesta annetun lain (83/51) nojalla oikeus saada tieto sellaisesta asiakirjasta.

16 §

Vajaavaltaisen puhevalta

Vajaavaltaisen puolesta käyttää puhevaltaa hänen holhoojansa, ellei jäljempänä tässä pykälässä säädetä toisin. Holhoojan käyttäessä puhevaltaa on kuultava vajaavaltaista ja vajaavaltaisen käyttäessä puhevaltaa holhoojaa, jos kuuleminen on tarpeen vajaavaltaisen edun vuoksi tai asian selvittämiseksi.

Vajaavaltaisella on oikeus käyttää yksinään puhevaltaa sellaista tuloa tai varallisuutta koskevassa asiassa, jota hänellä on oikeus vallita.

Vajaavaltaisella, joka on täyttänyt 15 vuotta, ja hänen holhoojallaan on kummallakin erikseen oikeus käyttää puhevaltaa asiassa, joka koskee vajaavaltaisen henkilöä taikka henkilökohtaista etua tai oikeutta. Täysi-ikäisellä vajaavaltaisella on kuitenkin henkilöään koskevassa asiassa oikeus käyttää yksinään puhevaltaa, jos vajaavaltaisuus ei johdu mielisairaudesta, heikontuneesta mielentilasta tai niihin verrattavasta syystä.

17 §

Selvittämisvelvollisuus

Viranomaisen on huolehdittava asian selvittämisestä.

Asianosaisen on tarvittaessa esitettävä selvitystä vaatimuksensa perusteista. Muiden selvitysten hankkiminen kuuluu viranomaiselle.

Yhdessä käsiteltävissä asioissa sekä asiassa, jossa on useita asianosaisia, viranomaisen on huolehdittava selvittämisestä niin, ettei asianosaisten yhdenvertaisuutta loukata.

18 §

Asianosaisen suullinen lausuma

Jos asianosainen asian vireillä ollessa haluaa esittää suullisesti vaatimuksen tai selvitystä, hänelle on mahdollisuuksien mukaan varattava siihen tilaisuus. Muut asianosaiset on kutsuttava tulemaan samanaikaisesti paikalle, jos siihen on syytä.

19 §

Katselmus ja suullinen todistelu

Viranomaisen voi toimittaa katselmuksen. Asianosaisille on varattava tilaisuus olla läsnä katselmuksessa.

Erityisestä syystä hallintomenettelyssä voidaan kuulla todistajaa valallisesti ja asianosaisista totuusvakuutuksen nojalla. Kuulemisen toimittaa se lääninoikeus, jossa kuuleminen voi tapahtua soveliaimmin. Tuomioistuimen käsiteltävässä oikeushallintoasiassa kuulemisen toimittaa kuitenkin asianomainen tuomioistuin. Asianosaisille on varattava tilaisuus olla läsnä kuultavassa todistajaa tai asianosaista, ja heillä on oikeus esittää todistajalle kysymyksiä sekä lausua käsityksensä todistajan kertomuksen johdosta.

Todistajalle maksetaan korvaus noudattaen soveltuvin osin, mitä valtion varoista maksettavista todistelukustannuksista annetussa laissa (666/72) on säädetty. Korvaus maksetaan viranomaisen käytettävissä olevista varoista. Jos siihen on syytä, viranomaisen voi velvoittaa asianosaisen kokonaan tai osaksi korvaamaan sille näistä varoista maksetut korvaukset.

20 §

Eräiden tietojen merkitseminen asiakirjaan

Suullisesti esitetty vaatimus sekä sellainen suullinen selvitys ja katselmuksessa tehty havainto, joka saattaa vaikuttaa asian ratkaisuun, on merkittävä asiakirjaan.

21 §

Asianosaiselle asetettava määräaika

Asianosaiselle on tarvittaessa asetettava kohtuullinen määräaika asiakirjassa olevan puutteen poistamista, selityksen antamista ja selvityksen esittämistä varten sekä samalla ilmoitettava, ettei määräajan noudattamatta jättäminen estä ratkaisemasta asiaa.

22 §

Tulkitseminen

Viranomaisen on huolehdittava tulkitsemisesta, jos asianosainen asiassa, joka voi tulla vireille viranomaisen aloitteesta, ei osaa viranomaisessa kielilain (148/22) mukaan käytettävää kieltä taikka aisti- tai puhevian vuoksi ei voi tulla ymmärretyksi.

Erityisestä syystä viranomaisen voi huolehtia tulkitsemisesta muussakin kuin 1 momentissa tarkoitettussa asiassa.

23 §

Päätöksen sisältö

Päätöksestä on käytävä selvästi ilmi, mihin asianosainen on oikeutettu tai velvoitettu taikka miten asia muuten on ratkaistu.

24 §

Päätöksen perusteleminen

Päätös on perusteltava ilmoittamalla sen perusteena olevat pääasialliset tosiseikat sekä säännökset ja määräykset.

Perustelu voidaan jättää esittämättä:

1) jos päätöksellä hyväksytään vaatimus, joka ei koske toista asianosaista, tai jos perusteleminen on muusta syystä ilmeisen tarpeetonta;

2) jos asia koskee palvelussuhteeseen tai vapaaehtoiseen koulutukseen ottamista taikka sellaisen edun myöntämistä, joka perustuu hakijan ominaisuuksien arvioimiseen; tai

3) jos perustelua ei voida laatia viivyttämättä huomattavasti päätöksen antamista.

25 §

Päätöksen tiedoksianto

Päätös on annettava tiedoksi asianosaiselle. Tiedoksianto toimitetaan sillä tavoin kuin erikseen on säädetty.

26 §

Asiavirheen korjaaminen

Jos päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka ilmeisen väärän lain soveltamiseen, viranomaisen voi poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen (*asiavirheen korjaaminen*).

Asiavirhettä ei saa korjata asianosaisten suostumuksesta.

27 §

Kirjoitusvirheen korjaaminen

Jos päätöksessä on ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe, päätöksen tehneen viranomaisen on korjattava se (*kirjoitusvirheen korjaaminen*). Virhettä ei saa kuitenkaan korjata, jos korjaaminen johtaa asianosaiselle kohtuuttomaan tulokseen.

28 §

Korjaamismenettely

Jos päätökseen on vireillä muutoksenhaku, korjaamisasian käsiteltäväksi ottamisesta on ilmoitettava ja siinä tehty päätös toimitettava muutoksenhakuviranomaiselle.

Käsitellessään asia- tai kirjoitusvirheen korjaamista viranomainen voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon toistaiseksi.

Korjaamisesta on tehtävä merkintä päätöksen tallekappaleeseen. Korjattu tai uusi toimituskirja on annettava asianosaiselle maksutta.

Päätökseen, jolla viranomainen ei ole hyväksynyt virheen korjaamista tarkoittavaa vaatimusta, ei saa hakea muutosta valittamalla.

29 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1983.

Naantalissa 6 päivänä elokuuta 1982

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Oikeusministeri *Christoffer Taxell*

N:o 598

Laki

kielilain 3 §:n muuttamisesta

Annettu Naantalissa 6 päivänä elokuuta 1982

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 1 päivänä kesäkuuta 1922 annetun kielilain 3 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 5 päivänä huhtikuuta 1935 annetussa laissa (141/35), näin kuuluvaksi:

3 §

Jos tuomioistuimelle tai muulle valtion viranomaiselle toimitettu asiakirja on vastoin 1 momentin säännöksiä laadittu toisella kotimaisella kielellä, on viranomaisen hankittava asianosaisen kustannuksella asiakirjasta laillisesti pätevä

käännös. Käännös on kuitenkin viranomaisen kustannettava, jos viranomainen huolehtii tulkitsemisesta hallintomenettelylain (598/82) 22 §:n nojalla.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1983.

Naantalissa 6 päivänä elokuuta 1982

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Oikeusministeri *Christoffer Taxell*

N:o 600

Laki

ylimääräisestä muutoksenhausta hallintoasioissa annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Annettu Naantalissa 6 päivänä elokuuta 1982

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan ylimääräisestä muutoksenhausta hallintoasioissa 1 päivänä huhtikuuta 1966 annetun lain (200/66) 12 § näin kuuluvaksi:

12 §

Jos hallintopäätöksessä on ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe, päätöksen tehneen viranomaisen on korjattava se. Virhettä ei saa kuitenkaan korjata, jos korjaaminen johtaa asianosaiselle kohtuuttomaan tulokseen.

Virhettä korjattaessa on noudatettava, mitä hallintomenettelylain (598/82) 28 §:ssä on säädetty.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1983.

Naantalissa 6 päivänä elokuuta 1982

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Oikeusministeri *Christoffer Taxell*

Hallituksen esitys 88/81
Toisen lakivaliok. miet. 3/82
Suuren valiok. miet. 79/82

N:o 601

Laki

yleisten asiakirjain julkisuudesta annetun lain muuttamisesta

Annettu Naantalissa 6 päivänä elokuuta 1982

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan yleisten asiakirjain julkisuudesta 9 päivänä helmikuuta 1951 annetun lain (83/51) 19 § sekä lisätään lakiin uusi 3 a luku, johon samalla siirretään muutettu 19 §, seuraavasti:

3 a luku

Asianosaisen oikeus asiakirjaan

19 §

Vaikka asiakirja ei ole julkinen, hakijalla, valittajalla sekä muulla, jonka etua, oikeutta tai velvollisuutta asia koskee (*asianosainen*), on oikeus saada tieto asiakirjasta, jos se voi tällä on voinut vaikuttaa asian käsittelyyn.

Tieto 1 momentissa tarkoitettusta asiakirjasta voidaan kuitenkin jättää antamatta, jos tiedon antaminen olisi vastoin erittäin tärkeää yleistä tai yksityistä etua, eikä asiakirja kuulu riita- tai rikosasian oikeudenkäyntiaineis-
toon.

Tieto voidaan jättää antamatta myös:

1) esitutkinnassa esitetystä tai laaditusta asiakirjasta ennen esitutinnan lopettamista, jos tiedon antamisesta aiheutuisi haittaa asian selvittämiseksi; sekä

2) esittelymuistiosta ja ratkaisuehdotuksesta ennen kuin asian käsittely on päättynyt kysymyksessä olevassa viranomaisessa.

Siltä osin kuin asiakirja sisältää tietoja oikeudenkäymiskaaren 1 luvun 7 §:ssä tarkoitettua asianosaisten ja yleisön läsnä olematta käydystä neuvottelusta, asianosaisella on oikeus saada asiakirjasta tieto vain viranomaisen luvalla.

Sen estämättä, mitä edellä on säädetty, asianosaisella on aina oikeus saada tieto asiassa annetusta ratkaisusta.

Sillä, jonka muutoksenhakuoikeus perustuu kunnan tai muun yhteisön jäsenyyteen, on tämän pykälän nojalla oikeus saada tieto vain asiassa annetusta ratkaisusta.

19 a §

Asianosainen ei saa ilmaista sivulliselle 19 §:n nojalla saamiaan salassa pidettäviä tietoja, jotka koskevat muita kuin asianosaista itseään. Asianosaisen edustajalla ja avustajalla on sama salassapitovelvollisuus kuin asianosaisella.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1983.

Naantalissa 6 päivänä elokuuta 1982

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Oikeusministeri *Christoffer Taxell*

Hallituksen esitys 89/81
Toisen lakivaliok. miet. 4/82
Suuren valiok. miet. 80/82

Tarkoitus ja jatkotoimet:

Kunta voi muuttaa kunnossapitotehtäviään seuraavan lain muutoksen 8 § 4 mom:n mukaisesti, jolloin valtionosuuteen vaikuttavat kunnossapitokustannukset muuttuvat ja on näin ollen tarkistettava muuttuneen tilanteen mukaisiksi.

Toimituskunta

N:o 569

Laki

kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain muuttamisesta

Annettu Naantalissa 23 päivänä heinäkuuta 1982

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta 31 päivänä elokuuta 1978 annetun lain (669/78) 1 §:n 3 momentti, 4 ja 8 §, 13 §:n 2 momentti, 15 § sekä 18 §:n 1 ja 2 momentti sekä
lisätään lakiin uusi 8 a ja 19 a § seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Mitä 1 ja 2 momentissa on säädetty kiinteistönomistajasta ja kiinteistöstä, koskee vastavasti tontinvuokra- tai maanvuokrasopimuksen nojalla kiinteistön haltijana olevaa vuokramiestä.

2 luku

Kunnossapito

4 §

Kadun kunnossapito kuuluu kunnalle. Tontinomistajan velvollisuutena on kuitenkin pitää tontin kohdalla oleva jalkakäytävä käyttökelpoisena poistamalla jalankulkua haittaava lumi ja jää sekä huolehtia liukkauden torjunnasta jalkakäytävällä. Lisäksi tontinomistajan velvollisuutena on tarvittaessa poistaa jalkakäytävälle

Hallituksen esitys 83/82
Laki- ja talousvaliok. miet. 11/82
Suuren valiok. miet. 107/82

71—1982

0182000712

tai sen vierelle kertyneet lumivallit sekä pitää jalkakäytävän viereinen katuojja ja sadevesikouru vapaana lumesta ja jäädästä.

8 §

Kunnalla on oikeus kokonaan tai osittain ottaa huolehtiakseen tontinomistajalle 4 §:n mukaan kuuluvista kunnossapitotehtävistä siten kuin 2—4 momentissa säädetään.

Kunta voi ottaa 1 momentissa tarkoitetut kunnossapitotehtävät huolehtiakseen keskimääräisten kustannusten mukaista korvausta vastaan. Korvauksena perittävän maksun määräämisen perusteet sisältävä taksa on alistettava lääninhallituksen vahvistettavaksi.

Kunta voi myös päättää, että 1 momentissa tarkoitettujen kunnossapitotehtävien suorittamisesta kunnalle aiheutuneet kustannukset peritään vuosittain päätöksessä määrättävällä alueella sijaitsevien, yleiseen käyttöön luovutettujen katujen varsilla olevien tonttien omistajilta kunnalle suoritettavasta katumaksusta annetun lain 4 § 1 ja 2 momentin mukaisesti vahvistettujen arvojen mukaisessa suhteessa. Kustannusten vahvistamisesta on soveltuvin osin voimassa, mitä kunnalle suoritettavasta katumaksusta annetun lain 9 §:ssä on säädetty.

Kunta voi ottaa 1 momentissa tarkoitetut kunnossapitotehtävät suorittaakseen kaikilla kunnan asemakaava-alueilla kokonaan tai osittain, jolloin kustannuksia voidaan pitää kunnalle suoritettavasta katumaksusta annetun lain 8 §:n 2 momentin mukaisina kustannuksina.

8 a §

Ennen 8 §:ssä tarkoitettua järjestelyä koskevan päätöksen tekemistä on päätösehdotus pidettävä julkisesti nähtävänä vähintään 14 päivän ajan siitä, kun nähtäville asettamisesta on ilmoitettu niin kuin kunnallisten ilmoitusten julkaisemisesta kunnassa on säädetty, tai annettava tiedoksi niille tontinomistajille, joita ehdotus koskee. Muistutus ehdotusta vastaan on jätettävä kunnalle 14 päivän kuluessa ehdotuksen nähtäville asettamisesta tai tiedoksisäämisestä.

Päätös, jolla kunta ottaa huolehtiakseen tontinomistajan kunnossapitotehtävistä 8 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitettu tavoin, on annettava tontinomistajille todistettavasti tiedoksi.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu päätös-

Naantalissa 23 päivänä heinäkuuta 1982

ehdotus ja päätös voidaan tiedoksiannosta hallintoasioissa annetun lain (232/66) 8 §:n säännösten estämättä antaa tiedoksi myös siten, että se annetaan kirjatussa kirjeessä postin kuljetettavaksi tontin osoitteella taikka tiedossa olevalla tontin omistajan tai haltijan muulla osoitteella varustettuna.

3 luku

Puhtaanapito

13 §

Korvauksena perittävän maksun määräämisen perusteet sisältävä taksa on alistettava lääninhallituksen vahvistettavaksi.

4 luku

Erinäiset säännökset

15 §

Rakennuslautakunnan on yhdessä poliisiviranomaisten kanssa valvottava, että kadun kunnossa- ja puhtaanapitovelvollisuus asianmukaisesti täytetään.

18 §

Tämän lain nojalla annettuun rakennuslautakunnan päätökseen saa hakea muutosta lääninoikeudelta valittamalla 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta.

Lääninoikeuden päätökseen sekä lääninhallituksen 16 §:n 4 momentin nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta valittamalla 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta.

19 a §

Jos tämän lain mukaisten velvollisuuksien täyttäminen jonkin tontin osalta olisi erityisestä syystä kohtuuttoman raskasta, voi kunta hake-
muksesta ottaa tontinomistajan kunnossapitotehtävät suorittaakseen kokonaan tai osittain taikka osallistua niistä aiheutuneisiin kustannuksiin.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1982.

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Ministeri Mikko Jokela

Tarkoitus ja jatkotoimet:

Laki kunnille suoritettavasta katumaksusta (670/78 31.8.78) on osoittautunut vaikeaksi soveltaa. Allaoleva muutos on jo toinen lakiin tehty korjaus. Edellinen lainmuutos annettiin 21.12.79 (964/79). Ohje sen soveltamisesta TVL:ssä on TVL/JR:n pöytäkirjassa 4.2.1980 (pöytäkirjan ote on julkaistu Suunnittelun lähtökohdat 1/80:ssä).

Oheisessa toisessa lainmuutoksessa on kyse lähinnä maksuperusteiden tarkentamisesta. Oheinen asetus 810/82 liittyy kyseiseen lainmuutokseen määräämällä tarkasti vuoden, jonka kantokykyluokitusta käytetään maksun perusteena.

Toimituskunta

N:o 570

Laki

kunnalle suoritettavasta katumaksusta annetun lain muuttamisesta

Annettu Naantalissa 23 päivänä heinäkuuta 1982

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kunnalle suoritettavasta katumaksusta 31 päivänä elokuuta 1978 annetun lain (670/78) 4 §, 5 §:n 3 momentti, 7 §:n 3 momentti, 8 §:n 2 momentti, 9 §:n 2 momentti, 10 §:n 2 momentti, 11, 16 ja 17 §, 18 §:n 1 momentti, 19 §:n 3 momentti, 23 § sekä 25 §:n 3 momentti ja 28 §,

sellaisina kuin niistä ovat 23 § ja 25 § 3 momentti 21 päivänä joulukuuta 1979 annetussa laissa (946/79), sekä

lisätään lakiin uusi 10 a ja 17 a—17 d § sekä 20 §:ään uusi 2 momentti, 25 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainitulla 21 päivänä joulukuuta 1979 annetulla lailla, uusi 4 momentti sekä lakiin uusi 29 § seuraavasti:

4 §

Kiinteistön arvona pidetään tätä lakia sovellettaessa sille viimeksi toimitetussa varallisuusverotuksessa verolautakunnan tai muutoksenhakuviranomaisen vahvistamien perusteiden mukaan määrättyä arvoa ottamatta huomioon tulo- ja varallisuusverolain (1043/74) 46 ja 50 §:ssä tarkoitettuja alennuksia. Kiinteistön sijaintikunnan verolautakunta vahvistaa perusteet vastavasti myös kotimaisen osakeyhtiön, osuuskunnan ja muun tulo- ja varallisuusverolain 14 §:n 3 kohdassa tarkoitetun yhteisön omistaman kiinteistön arvon määräämistä varten.

Milloin kiinteistölle ei 1 momentin mukaisesti ole vahvistettu arvoa tai kiinteistöjaotusta on katumaksun määräämisvuotta edeltäneenä kalenterivuotena muutettu taikka kiinteistöstä vain osa sijaitsee asemakaavassa rakentamiseen varatulla alueella, kiinteistön arvon määräävät 1 momentissa tarkoitettuja perusteita noudattaen kunnanhallituksen valitsevat neljä arviomiestä. Arviomiehistä yhden tulee edustaa kuntaa ja yhden kiinteistönomistajia, minkä lisäksi yksi tulee valita sen veropiirin virkamiehistä, johon asianomainen kunta kuuluu. Arviomiesten puheenjohtajaksi kunnanhallitus määrää arviomiehistä sen, joka ei edusta mainittuja tahoja. Arviomiehille valitaan kullekin henkilökohtainen varajäsen. Muutoin arviomiehistä on soveltuvin osin voimassa, mitä kunnallisesta lautakunnasta on kunnallislaisissa (953/76) säädetty.

Määrättäessä sellaisen kiinteistön arvoa, joka sijaitsee liikenne-, vaara- tai erityisalueella taikka muulla alueella, jota ei ole asema-kaavassa määrätty pääasiallisesti rakentamista varten, tulee ottaa huomioon alueella olevat rakennukset ja rakennelmat sekä niiden käyttö-tarkoituksen edellyttämä rakennuspaikka.

Arvioitavasta kiinteistöstä maksuvelvollisen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä annettava arviomiehille kiinteistön arvon mää-räämiseksi tarvittavat tiedot.

5 §

Jos kiinteistö rajoittuu useaan katuun, mää-räytyy kiinteistön maksuluokka sen kadun mu-kaan, jolta liikenne kiinteistölle pääasiallisesti tapahtuu.

7 §

Katunaksumaksuprosenttia laskettaessa otetaan ka-dun rakentamisesta ja kunnossapidosta aiheu-tuneina kustannuksina huomioon 60 prosenttia kunnalle katunaksumaksun vahvistamista välittömästi edeltäneenä kolmena kalenterivuotena aiheutu-neiden mainittujen kustannusten keskiarvosta vähennettynä valtionosuudella, jonka kunnan arvioidaan tämän lain 13 §:n nojalla saavan katunaksumaksun määräämisvuotena 60 prosentin osaan kustannuksista. Jos saatu valtionosuus poikkeaa arvioidusta valtionosuudesta, otetaan muutos huomioon seuraavan vuoden katunak-sumaksuprosenttia laskettaessa.

8 §

Kadun kunnossapitokustannuksina pidetään kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain (669/78) 3 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä kunnalle aiheutuneita kustannuksia lukuun ottamatta sanotun lain 8 §:n 2 ja 3 momentissa, 13 ja 19 a §:ssä tarkoitettuja kustannuksia.

9 §

Ennen 1 momentissa tarkoitettun päätöksen tekemistä on sitä koskeva ehdotus pidettävä julkisesti nähtävänä 14 päivän ajan siitä, kun nähtäville asettamisesta on ilmoitettu niin kuin kunnallisten ilmoitusten julkaisemisesta kunnas-sa on säädetty. Muistutus ehdotuksen johdosta on jätettävä kunnanhallitukselle nähtävilläpito-ajan kuluessa.

10 §

Katunaksumaksu määrätään täysinä markkoina. Kunnanhallitus voi ottaen huomioon katunaksumaksujen perinnästä vuosittain aiheutuvat kustan-nukset, päättää markkamäärän, jota pienemmät katunaksumaksut jätetään perimättä.

10 a §

Jos katunaksumaksun määräämisestä ja perimisestä kunnalle aiheutuvat kustannukset ovat kohtuut-toman suuret katunaksumaksuna perittäviin kustan-nuksiin verrattuna, kunnanhallitus voi vahvis-tettuaan 9 §:n 1 momentissa tarkoitettut kus-tannukset päättää, että kustannukset siirretään perittäviksi seuraavan (vuoden) katunaksumaksun yhteydessä. Kustannusten perintää voidaan siir-tää enintään kaksi vuotta.

Kiinteistön omistajan ja haltijan vaihtuessa on maksuvelvollisuudesta soveltuvin osin voi-massa mitä 19 §:n 1 momentissa säädetään.

11 §

Verotoimiston on ilmoitettava veropiiriin alueella olevien kuntien kunnanhallituksille kiinteistöille 4 §:n 1 momentin nojalla määrä-tyt arvot ja tarvittaessa niiden perusteet katu-maksun määräämisvuoden maaliskuun loppuun mennessä.

Tarvittaessa verotoimiston on toimitettava arviomiesten käytettäväksi kiinteistöjen arvojen määräämistä varten tarpeelliset verotoimistossa olevat kiinteistöjä koskevat muutkin tiedot.

Kunnan viranomaiset ovat velvolliset pitämään salassa 1 ja 2 momentissa tarkoitettut arvot ja tiedot.

Erinäiset säännökset

16 §

Kunnanhallituksen päätökseen, jolla maksu-velvolliselle on määrätty ja maksuunpantu ka-tunaksumaksu, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Maksuvelvollinen, joka on tyytymätön 1 mo-mentissa tarkoitettuun päätökseen, saa kirjalli-sesti vaatia siihen kunnanhallitukselta oikai-sua. Oikaisua saa samalla vaatia myös katu-maksun perusteena olevaan kiinteistön 4 §:n 1 tai 2 momentin mukaisesti vahvistettuun arvoon. Oikaisua ei kuitenkaan saa vaatia 9 §:n 1 momentissa tarkoitettujen kustannusten osalta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu oikaisuvaai-timus on tehtävä viimeistään viiden vuoden kuluessa katunaksumaksun määräämisvuoden päät-tymisestä. Päätökseen, johon voi vaatia oikai-sua, on liitettävä oikaisuvaatimusosoitus.

17 §

Jos katumaksu laskuvirheen tai siihen verrattavan erehdyksen vuoksi on jäänyt kokonaan tai osittain määräämättä, kunnanhallitus voi oikaista katumaksun varattuun sitä ennen maksuvelvolliselle tilaisuuden tulla kuulluksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu oikaisu voidaan tehdä viimeistään kahden vuoden kuluessa katumaksun määräämisvuoden päättymisestä.

Muutoksen hakemisesta ja oikaisun vaatimisesta tässä pykälässä tarkoitettuun päätökseen on voimassa, mitä 16 §:ssä säädetään.

17 a §

Edellä 16 §:ssä tarkoitettua oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen voidaan valittamalla hakea muutosta sen läänin lääninoikeudelta, jonka alueella kiinteistö sijaitsee, 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta.

Valitusoikeutta ei kuitenkaan ole, jos se katumaksun määrä, jonka osalta kunnanhallituksen ratkaisu on ollut asianosaiselle vastainen, ilmeisesti ei ole enemmän kuin 200 markkaa.

17 b §

Lääninoikeuden päätökseen voidaan valittamalla hakea muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta.

Valittaa ei kuitenkaan saa, paitsi milloin asianomaiselle myönnetään 17 c §:ssä säädetty valituslupa, jos se katumaksun määrä, jonka osalta lääninoikeuden ratkaisu on ollut asianosaiselle vastainen, ilmeisesti on pienempi kuin 2 000 markkaa.

17 c §

Valituslupaa haetaan korkeimmalta hallinto-oikeudelta.

Lupa voidaan myöntää ainoastaan, jos lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden tutkittavaksi.

17 d §

Lupahakemus on toimitettava lääninoikeuteen tai korkeimpaan hallinto-oikeuteen viimeistään kolmantenakymmenentenä päivänä siitä päivästä, jona päätöksen tiedoksisaanti on tapahtunut.

Muutoin on noudatettava muutoksenhausta hallintoasioissa annetun lain 12 §:n 6 momentin sekä 13 b ja 14 §:n valituslupaa koskevia säännöksiä.

18 §

Katumaksu on suoritettava päätöksessä ilmoitettuna aikana mahdollisesta oikaisuvaatimuksesta tai valituksesta huolimatta. Jos katumaksua ei makseta kunnanhallituksen määräämässä ajassa, erääntyneelle määrälle on suoritettava korkoa 12 prosenttia erääntymispäivästä.

19 §

Jos katumaksu oikaisuvaatimuksen tai valituksen johdosta poistetaan tai sitä alennetaan, on kunnan suoritettava liikaa maksettu määrä, jos se on vähintään 10 markkaa, takaisin sekä korkoa 12 prosenttia vuodessa maksupäivästä takaisinmaksupäivään.

20 §

Jos kiinteistölle määrättyä katumaksua on erittäin painavasta syystä pidettävä ilmeisen kohtuuttomana, voi kunta hakemuksesta alen-
taa katumaksua.

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

23 §

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntönnäpänosta ja soveltamisesta annetaan tarvittaessa asetuksella. Tarkempia ohjeita lain soveltamisesta antaa tarvittaessa sisäasiainministeriö ja valtionosuuden ja -avustuksen osalta liikenneministeriö.

25 §

Katumaksu määrätään vuonna 1981 yhdeksi kolmasosaksi ja vuosina 1982—84 kahdeksi kolmasosaksi lain muiden säännösten mukaan lasketusta katumaksusta.

Jos vuosina 1982—84 perittäviä kustannuksia siirretään 10 a §:n 1 momentin nojalla perittäviksi seuraavan vuoden katumaksun yhteydessä, on otettava huomioon, mitä 2 momentissa säädetään.

28 §

Jos tämän lain soveltamisesta aiheutuisi lain voimaantulosta laskettavan viiden vuoden siirtymäkauden aikana, että katumaksu kunnan erityisten olosuhteiden johdosta muodostuisi joidenkin kiinteistöjen osalta poikkeavan suureksi ja kiinteistölle ilmeisen kohtuuttomaksi, sisäasiainministeriö voi asianomaisen kunnan esityksestä päättää, että katumaksu peritään näiltä kiinteistöiltä asianomaisena vuonna laskelmallista määrää pienempänä.

29 §

Kunnanvaltuusto voi päättää, ettei tätä lakia ole vuosina 1982—84 sovellettava sellaisella rakennuskaava-alueella taikka sen yhtenäisellä osalla, jolla on vain vähäisiä rakennuksia ja jolla ei ole kaavan mukaiseen rakentamiseen soveltuvaa tiestöä. Sama koskee rakennuskaava-aluetta, jonka kaava on päätetty kumota.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1982.

Lain 16—17 d §:ää sovelletaan jo vuodelta 1981 määrätyistä katumaksuista tehtäviin valituksiin.

Lain voimaantullessa lääninoikeudessa vireillä olevat valitukset, joiden osalta kunta ei siihen mennessä ole antanut selitystä, siirretään asianomaiselle kunnanhallitukselle käsiteltäväksi 16 §:n 2 momentissa tarkoitettuina oikaisuvaatimuksina.

Naantalissa 23 päivänä heinäkuuta 1982

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Ministeri *Mikko Jokela*

N:o 810

Asetus

kunnalle suoritettavasta katumaksusta annetun asetuksen muuttamisesta

Annettu Helsingissä 12 päivänä marraskuuta 1982

Sisäasiainministeriön toimialaan kuuluvia asioita käsittelemään määrätyn ministerin esittelystä muutetaan kunnalle suoritettavasta katumaksusta 27 päivänä kesäkuuta 1980 annetun asetuksen (513/80) 4 § näin kuuluvaksi:

4 §

Katumaksulain 13 §:n mukaista valtionosuutta laskettaessa käytetään perusteena katumaksun määräämisvuotta edeltäneelle kalenterivuodelle vahvistettua kuntien kantokykyluokitusta.

Tämä asetus tulee voimaan 15 päivänä marraskuuta 1982.

Helsingissä 12 päivänä marraskuuta 1982

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Ministeri *Mikko Jokela*

Tarkoitus ja jatkotoimet:

Ko. laissa säädetään viivästyskoroista. Se koskee erityisesti kaikkia, jotka laitoksessa tekevät tavaratilauksia tai muita maksuvelvoituksia aiheuttavia sitoumuksia. Kyseinen laki on otettava huomioon maksuehdoista sovittaessa tavarantoimittajien, konsulttien ja muiden työnsuorittajien kanssa.

Tarkemmat määräykset korkolain soveltamisesta annetaan TVH:n kirjeellä vielä tämän vuoden puolella.

Toimituskunta

N:o 633

Korkolaki

Annettu Naantalissa 20 päivänä elokuuta 1982

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Rahavelalle maksettavasta korosta säädetään tässä laissa.

Tätä lakia ei sovelleta julkisoikeudellisesta perusteesta johtuvaan velkasuhteeseen eikä liikennevakuutukseen, lakisääteiseen tapaturmavakuutukseen tai lakisääteiseen eläkevakuutukseen eikä työntekijän ryhmähenkivakuutukseen tai sitä vastaavaan kunnallisen eläkelaitoksen myöntämään etuuteen.

2 §

Tabdonvaltaisuus

Velvollisuus maksaa korkoa määräytyy tämän lain mukaan, jollei muuta johdu velallisen sitoumuksesta tai kauppatastavasta taikka toisin ole säädetty.

Jos velallisen sitoumus liittyy sopimukseen, jonka perusteella velallinen ostamalla tai vuokraamalla hankkii asunnon itseään tai perheenjänsiään varten taikka elinkeinonharjoittelajalta hankkii muita hyödykkeitä pääasiallisesti henkilökohtaista tarvetta varten tai yksityisessä taloudessaan käytettäväksi, sitoumus on tehoton siltä osin kuin hän olisi velvollinen maksamaan enemmän viivästyskorkoa kuin 4—11 §:ssä säädetään. Jos velallinen näissä tapauksissa on viivästysten varalta sitoutunut viivästyskoron sijasta tai sen lisäksi maksamaan provisiota, palkkiota tai vastaavaa toistuvaa suoritusta, sitoumus on tehoton siltä osin kuin viivästyskoron ja mainitun suorituksen yhteenlaskettu määrä ylittää 4—11 §:n mukaan laskettua koron.

Mitä 2 momentissa on säädetty, ei koske pankin velalliselle myöntämää luottoa.

Hallituksen esitys 109/81
Lakivaliok. miet. 4/82
Suuren valiok. miet. 106/82

77—1982

0182000778

3 §

Velasta maksettava korko

Velallinen ei ole velvollinen maksamaan korkoa velan eräpäivää edeltäneeltä ajalta.

Jos velasta on sovittu maksettavaksi korkoa korkokantaa kuitenkin määräämättä, velallisen on maksettava vuotuista korkoa Suomen Pankin kulloinkin voimassa olevaa peruskorkoa vastaavan korkokannan mukaisesti.

4 §

Viivästyskoron määrä

Velan maksun viivästyessä velallisen on maksettava viivästyneelle määrälle vuotuista viivästyskorkoa 16 prosenttia.

Milloin 1 momentin mukaan määräytyvä viivästyskorko on alempi kuin velalle eräpäivää edeltäneeltä ajalta maksettava korko, viivästyskorkoa on maksettava saman perusteen mukaan kuin ennen eräpäivää.

5 §

Viivästyskorko velalle, jonka eräpäivä on määrätty

Jos velan eräpäivä on velallista sitovasti ennalta määrätty, viivästyskorkoa on maksettava eräpäivästä lukien.

Tilintekovelvollisuuteen perustuvalla toimitajan tai muun velalle on maksettava viivästyskorkoa tilintekopäivästä. Jollei tilitystä ole tehty oikeassa ajassa, viivästyskorkoa on maksettava siitä päivästä, jona se olisi ollut viimeistään tehtävä.

6 §

Viivästyskorko velalle, jonka eräpäivää ei ole määrätty

Jollei eräpäivää ole velallista sitovasti ennalta määrätty, viivästyskorkoa on maksettava siitä lähtien, kun kuukausi on kulunut päivästä, jona velkoja lähetti velalliselle laskun tai muutoin vaati määrätyn rahamäärän suorittamista sekä ilmoitti maksun laiminlyöntiin liittyvästä koronmaksuvelvollisuudesta. Velallinen ei kuitenkaan ole velvollinen maksamaan viivästyskorkoa ajalta ennen laskun tai vaatimuksen saapumista hänelle.

7 §

Viivästyskorko korvausvelalle

Vahingonkorvaukselle tai vastaavanlaiselle velalle, jonka määrän ja perusteen toteaminen edellyttää erityistä selvitystä, viivästyskorkoa on maksettava siitä lähtien, kun kuukausi on kulunut päivästä, jona velkoja esitti vaatimuksensa sekä sellaisen korvauksen perustetta ja määrää koskevan selvityksen, jota häneltä kohtuudella voidaan vaatia ottaen huomioon

myös velallisen mahdollisuudet hankkia selvitys. Jos selvitystä on pidettävä riittämättömänä ainoastaan velan määrän osalta, viivästyskorkoa on kuitenkin maksettava sille velan määrälle, jota kohtuudella voidaan pitää selvitettyinä.

Vakuutuksenantajan maksuvelvollisuuden täyttämisen ajasta säädetään vakuutussopimuslain 24 §:ssä.

8 §

Viivästyskorko tahallisella rikoksella aiheutetun vahingon korvaukselle

Tahallisella rikoksella aiheutetun vahingon korvaukselle viivästyskorkoa on maksettava vahingon tapahtumisesta lähtien.

9 §

Viivästyskoron maksamisvelvollisuuden alkamisajankohta eräissä tapauksissa

Edellä 6 ja 7 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa viivästyskorkoa on kuitenkin maksettava viimeistään siitä päivästä, jona velan maksua koskeva haaste, lainhaku tai maksamismääräys-hakemus annettiin velalliselle tiedoksi, tai, jos vaatimus esitetään oikeudenkäynnin aikana, sen esittämisestä lukien.

10 §

Vapautumisperusteet

Milloin velkaa ei ole voitu velkojasta johtuvasta syystä maksaa oikeassa ajassa, velallinen ei ole velvollinen eräpäivän jälkeen maksamaan korkoa pitemmältä ajalta kuin siitä päivästä, jona este velallisen tieteen on lakannut.

Jos maksu viivästyy lain säännöksen johdosta tai yleisen liikenteen tai maksuliikenteen keskeytymisen taikka muun senkaltaisen ylivoimaisen esteen vuoksi, velallinen on tällaisen esteen aiheuttamalta viivästysajalta velvollinen maksamaan ainoastaan sellaista korkoa, jota hänen tuli suorittaa maksun eräntymistä edeltäneeltä ajalta.

11 §

Viivästyskoron sovittelu

Viivästyskorkoa voidaan 2 §:n 2 momentissa mainituissa tapauksissa sovittella, jos velallisella on katsottava olleen perusteltua aihetta kieltäytyä maksamasta velkaansa tai jos maksun viivästyminen on johtunut maksuvaikeuksista, joihin velallinen sairauden, työttömyyden tai muun erityisen seikan vuoksi pääasiallisesti omatta syyttään on joutunut.

12 §

Ilmoitus korkokannan muuttamisesta

Suomen Pankin on kahden viikon kuluessa peruskoron muuttamista koskevan päätöksen

tekemisestä julkaistava ilmoitus 3 §:n 2 momentissa tarkoitetusta korkokannasta Suomen säädöskokoelmassa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua korkokantaa on sovellettava ilmoituksen julkaisemista seuraavan kalenterikuukauden 1 päivästä.

13 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1983. Sillä kumotaan kauppakaaren 9 luvun 8 ja 10 §. Lakia ei kuitenkaan sovelleta ennen lain voimaantuloa annettuun sitoumukseen koron maksamisesta eikä maksuun, joka lain tullessa voimaan oli viivästynyt.

Jos laissa tai asetuksessa on viitattu säännökseen, jonka sijaan on tullut tämän lain säännös, on viimeksi mainittua sovellettava.

Ennen lain voimaantuloa on julkaistava 12 §:n 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta vastaava ilmoitus.

Naantalissa 20 päivänä elokuuta 1982

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Oikeusministeri *Christoffer Taxell*

Tarkoitus ja jatkotoimet:

Oheinen asetuksen muutos on lähinnä inflaatiosta johtuva kustannustasokorjaus.

Toimituskunta

N:o 821

Asetus

valtion talonrakennushankkeista annetun asetuksen muuttamisesta

Annettu Helsingissä 12 päivänä marraskuuta 1982

Valtiovarainministerin esittelystä muutetaan valtion talonrakennushankkeista 4 päivänä helmikuuta 1977 annetun asetuksen (137/77) 3 §:n 1 momentti sekä 5, 8 ja 9 §, sellaisina kuin ne ovat 1 päivänä helmikuuta 1980 annetussa asetuksessa (77/80), näin kuuluviksi:

3 §

Viraston tai laitoksen tulee laatia, talonrakennushankkeesta perustamissuunnitelma, mikäli hankkeen arvioidut rakennuskustannukset ylittävät 8 000 000 markkaa. Korjaustyöstä voidaan kuitenkin tarvittaessa laatia jäljempänä 5 §:ssä tarkoitettu yhdistetty perustamis- ja esisuunnitelma.

5 §

Talonrakennushankkeesta, jonka arvioidut rakennuskustannukset eivät ylitä 8 000 000 markkaa, tulee viraston tai laitoksen laatia yhdistetty perustamis- ja esisuunnitelma, jonka tulee sisältää soveltuvien osien edellä 3 ja 4 §:ssä mainitut selvitykset. Mikäli hankkeen toteuttaminen on rakennushallituksen tehtävänä, on suunnitelma laadittava yhteistyönä rakennushallituksen kanssa.

Yhdistetyn perustamis- ja esisuunnitelman laatiminen ei kuitenkaan ole tarpeen korjaustyöstä, jonka arvioidut rakennuskustannukset eivät ylitä 1 000 000 markkaa.

Yhdistetyn perustamis- ja esisuunnitelman vahvistaminen on ministeriön tehtävänä.

8 §

Milloin talonrakennushankkeen toteuttaminen ei ole rakennushallituksen tehtävänä ja hankkeen arvioidut rakennuskustannukset ylittävät 8 000 000 markkaa, on hanketta koskeva suunnitelma saatettava rakennushallituksen tarkastettavaksi luonnosasteella huoneohjelmiseen, piirustuksineen, kustannusarvioineen ja rakennusselostuksineen.

9 §

Tämän asetuksen 3 §:n 3 momentissa ja 8 §:ssä säädettyä lausuntomenettelyä tulee noudattaa valtiovarainministeriön määräämässä laajuudessa, milloin on tarkoituksena, että valtio osallistuu julkisen tai yleishyödyllisen yhteisön tai säätiön talonrakennushankkeen perustamiskustannuksiin ja hankkeen arvioidut rakennuskustannukset ylittävät 8 000 000 markkaa sekä valtionosuus, -avustus tai korkotukilaina niihin yhteensä ylittävät 4 000 000 markkaa.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1983.

Helsingissä 12 päivänä marraskuuta 1982

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Ministeri Jermu Laine

2. VALTIONEUVOSTON PÄÄTÖKSET, KERTOMUKSET
JA EDUSKUNNAN KANNANOTOT

Tarkoitus ja jatkotoimet:

Oheinen valtioneuvoston päätös määrittelee erityisalueiden kehittämistoimenpiteitä hallinnonaloittain vuoden 1982 II lisämenoarvioletuksen puitteissa. Päätös ei sisällä mitään suoranaisesti TVL:ää koskevaa. Päätös korostaa pysyvien työpaikkojen luomistarvetta erityisalueilla.

Ohessa on myös erityisalueita koskeva ote TMAE:n yleisperusteluista. Se rajaa alueprojektit vuoden 84 loppuun päättyviksi.

Toimituskunta

OTE

YLEISPERUSTELUT

Tulo- ja menoarvioletuksen yleisperusteluina hallitus esittää seuraavaa:

3. Menoarvioletuksen päälinjat

3.3. Menoarvioletuksen pääkohtia ja eräitä kannanottoja lähivuosien yhteiskuntapolitiikkaan

3.3.1. Yleinen hallinto

Viime vuosina on tehty useita valtioneuvoston periaatepäätöksiä, joiden avulla on pyritty kehityksessä jälkeensijainneiden alueiden tehokkaampaan kehittämiseen, palvelujen turvaamiseen sekä työllisyyden parantamiseen. Näitä alueita ovat olleet Lappi, Kainuu, Iijokilaakso, Pohjois-Karjala sekä Suomenselän ja Ylä-Savon alueet. Lisäksi valtioneuvosto on tehnyt periaatepäätökset ns. erityisalueiden ja maaseudun kehittämiseksi. Tähän tulo- ja menoarvioletuk-

seen sisältyy useita toimenpiteitä, hankkeita ja määrärahaesityksiä, joiden avulla hallitus pyrkii turvaamaan näiden alueiden kehittymistä.

Saaristoalueiden kehittämisen turvaamiseksi on säädetty saaristolaki.

Alueprojektien määrääjäksi on asetettu vuoden 1984 loppu. Vuoden 1985 alusta alueprojektien asioiden hoito siirtyy tapahtuvaksi aluepoliittisen suunnittelun yhteydessä normaalein hallintomenettelyin. Uusia aluekohtaisia valtioneuvoston periaatepäätöksiä ei tehdä.

15.7.1982

689/510/82 VNK

Valtioneuvoston kanslialle
ja ministeriöille

- a Valtioneuvoston periaate-
pätös erityisalueiden
kehityksen turvaamiseksi
tarvittavista toimen-
piteistä

Valtioneuvosto on valtioneuvoston kansliassa tänään tapahtuneessa esittelyssä, asian oltua valmistavasti käsiteltävänä valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnassa, nojautuen tasapainoisen alueellisen kehityksen edistämisestä 10 päivänä heinäkuuta 1981 annetun lain (532/81) 8 §:ään ja tasapainoisen alueellisen kehityksen edistämisestä 7 päivänä tammikuuta 1982 annetun asetuksen (4/82) 3 §:ään, tehnyt seuraavan periaatepäätöksen:

— — —

B. Eri hallinnonaloilla toteutetaan lisäksi seuraavat toimenpiteet:

— — —

17. Kuntien ylimääräistä investointiavustusta myönnettäessä työvoimaministeriö ottaa huomioon erityisaluekuntien tarpeet. Kuntien ylimääräistä investointiavustusta suunnataan hankkeille, jotka edistävät uusien pysyvien työpaikkojen muodostumista alueella.
- — —

20. Valtioneuvoston kanslia asettaa tämän periaatepäätöksen toteutumista seuraamaan työryhmän, jonka tehtävänä on selvittää erityisalue-toimenpiteiden toteutumista sekä koordinoida eri hallinnonaloilla valmisteltavia yksittäisiä, erityisaluekuntien investointi- ja kehittämis-kohteita koskevia ehdotuksia. Erityisalue-toimenpiteiden mitoituksesta ja mahdollisesta lisärahoituksesta seurantaryhmän tulee tehdä ehdotuksensa vuoden 1983 maaliskuun loppuun mennessä.

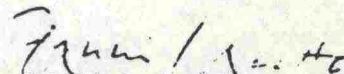

Tämän valtioneuvoston kanslia valtioneuvoston päätöksen mukaisesti ilmoittaa kaikille ministeriöille tiedoksi ja noudatettavaksi sekä niiden alaisten virastojen ja laitosten tietoon saatettavaksi.

Ministeri

Mikko Jökela

Osastopäällikkö

Erkki Laatto

Tarkoitus ja jatkotoimet:

Valtioneuvoston teknologiapoliittinen periaatepäättös luo yleisiä linjoja keinoiksi, joilla pysytään mukana teknologiakilpailussa mahdollisimman pienin haittavaikutuksin. Otteeseen on otettu ne kohdat, jotka on syytä ottaa huomioon myös TVL:ssä.

Toimituskunta

VALTIONEUVOSTON KANSLIA

OTE

20.8.1982

727/140/82 VNK

Ministeriöille ja niiden
alaisille virastoille ja
laitoksille

Valtioneuvoston periaate-
päättös teknologiapolitiikasta

Valtioneuvoston kanslia lähettää valtioneuvoston periaatepäättöksen teknologiapolitiikasta ministeriöille sekä niiden alaisille virastoille ja laitoksille tiedoksi ja noudatettavaksi.

Valtioneuvoston kanslia kiinnittää ao. ministeriöiden huomiota periaatepäättöksessä esitettyjen selvityshankkeiden aikataulutukseen. Useat niistä vaativat ministeriöiden pikaisia toimenpiteitä. Samoin valtioneuvoston kanslia kiinnittää ministeriöiden huomiota periaatepäättöksen pykälään 28, jossa todetaan, että talouspoliittinen ministerivaliokunta seuraa periaatepäättöksen toteutumista.

Samassa pykälässä velvoitetaan valtioneuvoston kansliaa huolehtimaan teknologiapolitiikkaan liittyvän aineiston valmistelun koordinoinnista. Valtioneuvoston kanslia edellyttääkin, että ministeriöt aika ajoin tai erikseen pyydettäessä raportoivat valtioneuvoston kanslialle periaatepäätöksen edellyttämien toimenpiteiden edistymisestä. Yhteyshenkilönä valtioneuvoston kansliassa toimii projekti-päällikkö Juhani Puikkonen, puh. 160 2083.

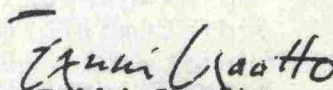
Valtioneuvoston kanslia pitää tärkeänä, että ministeriöt yksilöidessään periaatepäätöksen mukaisia toimeksiantoja ottavat huomioon sukupuolten tasa-arvoon liittyvät kysymykset valtiovarainministeriön asiaa koskevien ohjeiden (VM 4.10.1978/no J 551/10/78) mukaisesti.

Pääministeri

Kalevi Sorsa

Osastopäällikkö

Erkki Laatto

12.8.1982

727/140/82 VNK

Ministeriöille ja niiden
alaisille virastoille
ja laitoksille

VALTIONEUVOSTON PERIAATE-
PÄÄTÖS TEKNOLOGIAPOLITIIKASTA

Valtioneuvosto on tänään valtioneuvoston kansliasta tapah-
tuneesta esittelystä, asian oltua 11 päivänä elokuuta 1982
valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnassa valmistavasti kä-
siteltävänä, päättänyt teknologiapolitiikan päämääristä ja
toimenpiteistä seuraavasti edellyttäen, että eduskunta
myöntää tarvittavat määrärahat:

Teknologiapolitiikan päämäärät

1. Teknologialla tarkoitetaan tässä päätöksessä tuo-
tannossa ja tuotekehityksessä sekä tavaroiden ja
palvelujen käyttämisessä tarvittavia tietoja,
taitoja ja menetelmiä. Teknologiapolitiikalla
tarkoitetaan julkisen vallan toimenpiteitä tekno-
logian kehittämiseksi ja käyttöönoton edistämi-
seksi sekä tähän mahdollisesti liittyvien ongel-
mien ennakoimiseksi, estämiseksi tai korjaami-
seksi.
2. Teknologiapolitiikalla tulee myötävaikuttaa yh-
teiskuntapolitiikan tavoitteiden toteutumiseen
edistämällä tuotannon ja sen rakenteen suotuisaa
kehitystä. Teknologian käyttöönotolla tulee lisä-
tää kansalaisten tasa-arvoisuutta, edistää työllii-
syyttä sekä parantaa toimeentuloa, ympäristön
laatua ja palveluiden saatavuutta. Teknologian
käyttöönotolla tulee edistää myös työolosuhteiden
ja työsuojelun kehittymistä.
3. Teknologian tasoa kohottamalla voidaan välittö-
mästi vaikuttaa teollisuuden ja muun elinkeino-
toiminnan kansainvälisen kilpailukyvyn turvaa-
miseen sekä raaka-aineiden ja energian säästä-
miseen, saatavuuteen ja tehokkaaseen käyt-
töön. Suomessa tulee aktiivisesti seurata tekno-
logiassa tapahtuvaa kansainvälistä kehitystä,
edistää teknologian kehittämistä kotimaassa ja
varmistaa sen tarpeellinen tuonti sekä suosia
teknologian hallittua käyttöönottoa.

Työvoimapolitiikka

9. Hallitus pyrkii työvoima- ja koulutuspolitiikalla tukemaan työvoiman rakennemuutosta siten, että se edesauttaa sekä uuden teknologian käyttöönottoa että yksilöiden aseman turvaamista työelämässä. Otettaessa käyttöön uutta teknologiaa on käytettävä hyväksi sen antamat mahdollisuudet luoda kokonaan uusia työtilaisuuksia ottamalla huomioon alueellisten työllisyyserojen kaventaminen.

Työelämän kehittäminen

10. Hallitus edellyttää, että yritykset pyrkivät mahdollisuuksien mukaan huolehtimaan uuden teknologian käyttöönoton vuoksi entisistä työtehtävistään vapautuvien työntekijöiden työsuhteen jatkuvuuden turvaamisesta uudelleenkoulutuksen ja -sijoittamisen avulla.
11. Teknologian käyttöönoton haitallisten vaikutusten vähentämiseksi tulee kaikki yrityksissä oleva asiantuntemus saada käyttöön. Sosiaali- ja terveysministeriö selvittää yhdessä työmarkkinajärjestöjen kanssa, miten työntekijöiden ja toimihenkilöiden osallistumista uuden teknologian käyttöönoton suunnitteluun ja valmisteluun voidaan parantaa lainsäädäntöä ja sopimuksia kehittämällä. Toimenpide-esitykset tulee antaa hallitukselle viimeistään vuoden 1983 heinäkuun lopussa. Työelämän tutkimusta tehostetaan alalla jo toimivissa tutkimuslaitoksissa ja uusien tutkimuslaitosten perustamista vältetään.
12. Teknisen kehityksen mahdolliset epäsuotuisat vaikutukset työoloihin pyritään torjumaan uudistamalla työturvallisuuslainsäädäntöä. Sosiaali- ja terveysministeriö tekee esityksen vuoden 1983 heinäkuun loppuun mennessä, mitä uudistuksia tarvitaan lainsäädännössä sekä valvontaviranomaisten ja tutkimuslaitosten toiminnassa. Hallitus pitää tärkeänä sellaisen tutkimuksen tehostamista, jossa selvitetään teknologian kehityksen ja käyttöönoton vaikutuksia työympäristöön, työoloihin, työturvallisuuteen ja työsuojeluun, sekä hyödynnetään teknologian tarjoamia mahdollisuuksia epäsuotuisien vaikutusten torjunnassa.
- — —

Koulutus

15. Kauppa- ja teollisuusministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön, maa- ja metsätalousministeriön sekä liikenneministeriön tulee seurata toimialaansa kuuluvilla työelämän aloilla ammattirakenteen ja työtehtävien sisällön muutoksia ammatillisesti eriytyvän koulutuksen jatkuvaa laadullista ja määrällistä kehittämistä silmälläpitäen.

Opetusministeriö asettaa toimikunnan, jonka on vuoden 1983 syyskuun loppuun mennessä laadittava ehdotus siitä, miten asianomaisten ministeriöiden asiantuntemusta parhaiten voitaisiin hyödyntää kyseisen koulutuksen kehittämisessä.

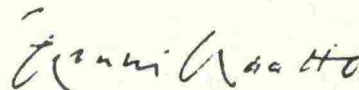
16. Työikäisen väestön ammatillisen jatko-, täydennys- ja uudelleen koulutuksen suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota teknologian kehityksen aiheuttamiin työtehtävien ammattitaitovaatimusten muutoksiin sekä työttömyysuhan alaisten työntekijä- ja toimihenkilöryhmien koulutustarpeisiin. Ammatillisen aikuiskoulutuksen kehittämiseen ja suunnitteluun tulee sisältyä myös koulutuksen määrällinen mitoittaminen ammattirakenteen muutosten edellyttämää koulutustarvetta vastaavaksi.

24. Liikenneministeriö käynnistää yhteistyössä alan tutkimuslaitosten kanssa vuonna 1983 teknologia-komitean ehdottaman pitkäaikaisen uusien joukko- viestintäteknologioitten arviointi- ja kokeilu- projektin. Siinä selvitetään uusien viestintäteknologioitten yhteiskunnalliset soveltamismahdollisuudet ja vaikutukset.

Pääministeri

Kalevi Sorsa

Osastopäällikkö

Erkki Laatto

Tarkoitus ja jatkotoimet:

Hallituksen TMAE perustuu ennakoidulle 7 %:n kustannustasonousulle. Devalvaation johdosta valtiovarainministeriö on tarkistanut kustannustason nousun 9 %:ksi. Budjetissa on myös ennakoitu työllisyys-tilanteen paranevan vuoden 83 aikana. Tarkistetun ennusteen mukaan työllisyys-tilanne heikkenee edelleen ensi vuoden aikana, mikä merkinnee lisätyöohjelmia syksyksi. Käännös työllisyyden paranemiseen tapahtuu vasta vuonna 84. Lienee syytä varautua myös säästötoimenpiteisiin muiden kuin työmäärärahojen osalta.

Toimituskunta

LIIKENNEMINISTERIÖ

Helsinki 14.10.1982

No 1358/20/82

Valtiovarainministeriön
Viite kirje 10.10.1982
No TM 5746M

Liikenneministeriön alaiset
virastot ja laitokset

Valtioneuvoston periaatepäätös Ruotsin devalvaation johdosta toteutettavista talouspoliittisista toimenpiteistä

Liikenneministeriö lähettää virastoille ja laitoksille tiedoksi viitekohdassa mainitun kirjeen.

Taloussihteeri

Tapani Kinnunen
Tapani Kinnunen

Helsinki 10.10.1982

N:o TM 5746 M

Asia: Valtioneuvoston periaatepäätös
Ruotsin devalvaation johdosta
toteutettavista talouspoliittisista toimenpiteistä

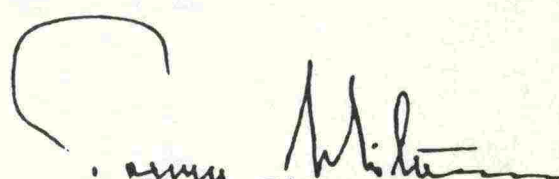
Valtioneuvoston kanslialle ja
kaikille ministeriöille

Valtioneuvosto on tänään, asian oltua valmistavasti valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnan käsiteltävänä, tehnyt periaatepäätöksen Ruotsin devalvaation johdosta toteutettavista talouspoliittisista toimenpiteistä. Valtiovarainministeriö lähettää kunnioittavasti ohessa valtioneuvoston periaatepäätöksen valtioneuvoston kanslialle ja ministeriöille tiedoksi ja noudatettavaksi.

Valtiovarainministeri

Ahti Pekkala

Valtiosihteeri

Teemu Hiltunen

10.10.1982

VALTIONEUVOSTON PERIAATEPÄÄTÖS RUOTSIN DEVALVAATION JOHDOSTA
TOTEUTETTAVISTA TALOUSPOLIITTISISTA TOIMENPITEISTÄ

Teollisuuden kilpailukyvyn kohentamiseksi Suomen Pankin johtokunta päätti 6.10.1982 nostaa valuuttaindeksilukua sen vaihtelualueen rajojen sisällä noin 4 %. Tämä toimenpide oli tarpeen myös vaihdettavan valuuttavarannon tason turvaamiseksi.

Tilanne on kuitenkin muuttunut olennaisesti sen jälkeen kun Ruotsin uusi hallitus alensi Ruotsin kruunun ulkoista arvoa 16 %. Näin suuri kruunun devalvaatio vaikuttaa erittäin merkittävästi Suomen kansantalouteen, sillä maittemme välinen kauppa on laajaa, ja yritykset kilpailevat keskenään kolmansien maitten markkinoilla.

Hallitus ja Suomen Pankki ovat todenneet välttämättömäksi edelleen alentaa teollisuutemme kilpailukyvyn turvaamiseksi markan kansainvälistä arvoa. Devalvaatio on kuitenkin rajoitettava mahdollisimman pieneksi siitä aiheutuvien inflatoristen ja muiden kielteisten vaikutusten pienentämiseksi. Siksi on päätetty tukea kilpailukykyä ja kannattavuutta myös alentamalla yksityisen sektorin välillisiä työvoimakustannuksia sekä palauttamalla osa teollisuuden eräiden toimialojen sähköverosta.

Sairausvakuutusrahaston rahoituksen turvaamiseksi korvataan rahastolle tarvittava lisätulo valtion tulo- ja menCARVION kautta, mikä edellyttää liikevaihtoveron korottamista. Työvoimakustannusten alentaminen vähentää liikevaihtoveron korottamisesta aiheutuvaa kustannuspainetta, joten toimenpiteet yhdessä eivät aiheuta voimakasta inflaatioSÄYSTÄ.

Tuotannollisten investointien taantuma uhkaa muodostua arvioitua pitemmäksi. Kun investointien elpyminen on tärkeää tuotannon ja työllisyyden paranemiselle, korotetaan teollisuuden investointien liikevaihtoverohuojennuksia. Muutos esitetään pysyväksi.

Kilpailukyvyn turvaaminen edellyttää mainittujen toimenpiteiden lisäksi, että kotimaiset tuotantokustannukset mukaan lukien metsäteollisuuden raaka-ainekustannukset eivät kohoa enempää kuin tulo- ja menoarvioesityksessä on oletettu. Hintavalvontaa tiukentamalla estetään hintojen perusteeton kohoaminen.

Edellä olevan perusteella valtioneuvosto on tñnään, asian oltua valmistavasti valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnan käsiteltävänä, tehnyt periaatepäätöksen seuraavista Ruotsin devalvaation johdosta toteutettavista talouspoliittisista toimenpiteistä:

1. Valuuttaindeksin uudeksi vaihteluväliksi määrätään Suomen Pankin esityksestä 121,9 - 127,5, jolloin kavennetaan vaihtelun alueen rajojen väliä nykyisestä 6 prosentista 4,5 prosenttiin. Valtioneuvoston päätöksen johdosta Suomen Pankin johtokunta nostaa todellista valuuttaindeksilukua noin 6 prosenttia 6.10.1982 vallinneelta tasolta.
2. Yksityisen sektorin työnantajien sairausvakuutusmaksua alennetaan 1.1.1983 lukien yhdellä prosenttiyksiköllä ja lisätään tarvittavaa budjetista tapahtuvaa siirtoa sairausvakuutusrahastoon.
3. Liikevaihtoverokantaa korotetaan kaksi prosenttiyksikköä 1.7.1983 lukien.
4. Teollisuuden kone- ja laiteinvestointien liikevaihtovero-
huojennus korotetaan 33,3 prosentista 80 prosenttiin
1.1.1983 lukien ja muutetaan yhdessä teollisuusrakennus-
investointien täyden liikevaihtoverovapauden kanssa pysy-
väksi.
5. Sähköveroa palautetaan 120 milj. mk vuodelta 1983 eräille
teollisuudenaloille, joiden tuotantokustannuksissa sähkö-
verolla on merkittävä osuus.

6. Alkoholin ja tupakan hintoja korotetaan tulo- ja menoarvioesityksessä edellytettävä enemmän niin, että niistä kertyvä lisätulo on vuonna 1983 100 milj. mk.
7. Työeläkevakuutusmaksua alennetaan 1.1.1983 lukien puoli prosenttiyksikköä ja vastaavasti korotetaan laskuperustekorkoa yksi prosenttiyksikkö.
8. Metsäteollisuuden raaka-aineen saatavuuden ja vakaan hintatason turvaamiseksi raakapuun ja pyöreän puutavaran viennin säätelemiseksi selvitetään tarvittavat toimenpiteet. Puumarkkinoiden hintakehitystä kuluva hakkuuvuoden aikana seuraamaan asetetaan seurantaryhmä, jossa valtiovarainministeriö, Suomen Pankki ja metsäteollisuus ovat edustettuina.
9. Tuotannollisten investointien vapaata poisto-oikeutta ja hankintavarausta koskevien etuuksien voimassaoloaikaa pidennetään koskemaan rakennuksia, jotka aloitetaan viimeistään 30.9.1983 ja jotka valmistuvat viimeistään 30.6.1984 sekä niihin sijoitettavia koneita ja laitteita, jotka toimitetaan 30.9.1984 mennessä.
10. Investointivarausten käyttöajanjaksoa pidennetään 31.12.1983 saakka ja ulotetaan koskemaan myös varauksia, jotka on tehty 31.12.1981 mennessä päättäneiltä tilikausilta. Ylimääräinen kuuden prosentin investointivähennys ulotetaan koskemaan kaikkia investointeja.
11. Asetetaan 15.12.1982 asti voimassa oleva laajasti kattava hintasulku, minkä jälkeen noudatetaan laajennettua hinnanvahvistusmenettelyä 31.3.1983 saakka.
12. Eduskunnalle annetaan erityinen työllisyyslisämenoarvioesitys.

Valitun politiikan kannalta on oleellista, ettei devalvaation ja siihen liitettävien toimenpiteiden avulla parantunutta kilpailukykyä heikennetä. Tämän johdosta vakauttamiseen tähtäävät tulopoliittiset neuvottelut tulisi käynnistää viipymättä.

Taloudellisten etujärjestöjen päätyessä pidättyviin, hintatasoa vakauttaviin ratkaisuihin pitää hallitus perusteltuna tukea osaltaan kotitalouksien ostovoimaa. Ensi sijassa kyseen voivat tulla vakuutetun sosiaaliturvamaksun alentaminen sekä lapsiperheiden käytettävissä olevien tulojen lisääminen. Hallituksen käsityksen mukaan työmarkkinajärjestöjen tulisi pyrkiä neuvotteluissaan siihen, että lomautuksista voitaisiin luopua ja muutoinkin vähentää työttömyyttä.

VALTIONEUVOSTON KERTOMUS EDUSKUNNALLE

TOIMENPITEISTÄ TYÖLLISYYSLAIN SOVELTAMISESSA VUONNA 1981

Valtioneuvoston kertomus Eduskunnalle toimenpiteistä työllisyyslain soveltamisessa vuonna 1981

Työllisyyslain (946/71) 29 §:n mukaan valtioneuvoston on kalenterivuosittein annettava eduskunnalle erillinen kertomus niistä toimenpiteistä, joihin tämän lain soveltamisessa on ryhdytty. Kertomuksen on valmistellut työllisyysasiain neuvottelukunta, jossa ovat olleet

edustettuina työvoimaministeriö, valtiovarainministeriö, kauppa- ja teollisuusministeriö, liikenneministeriö, tie- ja vesirakennushallitus, rakennushallitus, eräät työmarkkinajärjestöt sekä kuntien keskusjärjestöt.

3. Työllisyys- ja työvoimapolitiittiset toimenpiteet

3.1. Työllisyyden hoito

3.1.1. Valtion työt

Valtion töiden toteutunut työvoimavahvuus oli vuonna 1981 keskimäärin 33 478 henkilöä vastaavan luvun ollessa 1980 noin 33 800 henkilöä. Työohjelman rahoittamiseen osoitettiin varsinaisia budjettivaroja yhteensä 5 099 miljoonaa markkaa ja työllisyysvaroja kaikkiaan 710 miljoonaa markkaa eli yhteensä 5 810 miljoonaa markkaa. Tämä oli vajaat 13 % enemmän kuin vuonna 1980, jolloin tarkoitukseen käytettiin yhteensä 5 159 miljoonaa markkaa. Työllisyys- ja lisätyöohjelmilla työllistettiin keskimäärin 4 600 henkilöä vuoden 1980 vastavan luvun ollessa 5 200 henkilöä.

Valtiovarainministeriön tavoitteena on ollut noudattaa sellaista työvoimapolitiikkaa, että alueelliset työttömyyserot supistuvat. Tähän tavoitteeseen ei ole tulo- ja menoarvion mukaisia varsinaisia työmäärärahoja alueellisesti kohdentamalla päästy. Mvöskään työllisyysvstyöohjelman vaikutus ei ole ollut riittävä. Valtion töiden merkitys työllisyyden hoidossa onkin jatkuvasti vähentynyt ja investointien taso on tasaisesti supistunut.

Valtion töissä ei pystytty kertomusvuoden aikana noudattamaan työllisyyslain 10 §:n edellyttämää työvoiman käytön talvipainoitteisuutta. Työvoiman määrä oli keskimäärin kesäkauden aikana vajaat 3 % talvikauden vastavaa keskimäärää suurempi.

4. Työvoimapolitiittisten toimenpiteiden arviointi

4.1. Työllisyysongelmien luonne

Taloudellisen kasvun hidastumisesta huolimatta työllisten määrä lisääntyi kertomusvuonna edelleen, joskin vähemmän kuin vuonna 1980. Samalla kuitenkin työttömien määrä kääntyi kasvuun. Vuoden 1981 lopussa työttömiä työnhakijoita oli jo 150 000, ja työttömyyseläkkeellä oli lisäksi lähes 20 000 henkilöä. Valtion työllisyyttä edistävien toimenpiteiden laajuus jäi jonkin verran pienemmäksi kuin korkeasuhdannevuosina 1979—1980, jolloin toimenpiteet olivat aikaisempiin korkeasuhdannevaiheisiin verrattuina varsin mittavia. Onkin ilmeistä, ettei työvoimapolitiittisten toimenpiteiden laajuutta voida säädellä suhdannekehityksen mukaisesti, jos työttömyys pysyy korkealla tasolla.

Kertomusvuoden aikana korostui toisaalta nuorten, toisaalta ikääntyneiden vaikea asema työmarkkinoilla. Tuotannon kasvun hidastuminen vaikeutti jossain määrin nuorten työhönsijoittumista entisestäänkin, kun yritykset pyrkivät sopeuttamaan työvoimansa paikallaan polkevaan tuotannon tasoon. Eräs syy ikääntyneiden kasvaneeseen työttömyyteen on saattanut olla mahdollisuus työttömyyseläkkeen saamiseen jo 55-vuotiaana, mikä on ilmeisesti lisännyt niin yritysten kuin työntekijöidenkin halukkuutta tämänsuuntaiseen toimintaan. Ikääntyneiden pitkäaikaistyöttömien määrä ei olekaan kasvanut, kun suuri osa heistä on voitu ohjata työttömyyseläkkeelle.

Työllisyystilanteen alueelliset erot ovat jatkuvasti pysyneet suurina, mitattiinpa niitä työttömyysasteella tai avoimien työpaikkojen suhteellisella määrällä. Kertomusvuoden loppupuolella työttömyys lisääntyi myös Etelä-Suomessa.

4.2. Työllistämistoimenpiteet

Työvoiman kysyntää voimistavat toimenpiteet olivat kertomusvuonna työttömien määrään ja suhdannevaiheeseen nähden alimitoitettuja. Valtion työohjelmiin käytettyjä varoja tosin lisättiin, mutta siitä huolimatta valtion töiden työvoimavahvuus putosi vuodesta 1980 noin 800 henkilöllä kuukautta kohti. Työllisyyden hoidon kannalta ongelmalliseksi onkin työviraston toiminnassa muodostunut lisääntyvä pääomavaltaisuus ja yhä suurempi työvoiman vakinaisuus riippumatta suhdanne- tai kausivaihteista. Molemmat seikat ovat selvästi pienentäneet työohjelmien merkitystä työllisyydenhoitokeinoina. Työohjelma olisikin saatava vahvistetuksi edellisen vuoden puolella, jotta vuodenvaihteen katkoksilta yms. haitoilta välttyttäisiin.

Työohjelmien alueellinen kohdentuminen ei ole oleellisesti vähentänyt alueellisia työttömyyseroja. Työvirastot ovat pääosin suorittaneet loppuun perusinvestointinsa ja päähuomio on siten keskittynyt kunnossapitoon ja huoltoon, joka on selvästi eteläkeskeisempää. Tämä on johtunut mm. siitä, että maan eteläosissa teiden käyttö on suurempaa ja tiekanta vanhempaa.

4.5. Toimenpiteiden kohtaanto ja kattavuus

Erilaisia työllistämistoimenpiteitä ei kertomusvuonna kyetty toteuttamaan niin laajassa mittakaavassa, että niille asetetut tavoitteet olisi täysin voitu saavuttaa. Erityisesti työttömyyden alueellisten erojen supistamistavoitteista jäätiin jälkeen, missä suhteessa työvoimahallinnon keinot eivät yksinään olekaan riittäviä. Tässä tarkoituksessa olisikin tehostettava toimenpiteitä, joilla toteutetaan aluepoliittista lainsäädäntöä

K E R T O M U S
valtiontalouden tarkastusviraston toiminnasta
vuonna 1981

157. toimintavuosi

LIIKENNEMINISTERIÖN HALLINNONALA

Siltojen suunnittelu tie- ja vesirakennuslaitoksessa konsulttityönä
ja omana työnä (307/51/80)

Konsulteilta tilattu siltojen suunnittelu on varsinkin alustavien suunnitelmien laatimisen osalta ollut huomattavasti kalliimpaa kuin omana työnä tuotettu suunnittelu.

Yleisten teiden ja siltojen rakentamiseen liittyviä urakkasopimuksia koskevassa tarkastuksessa on selvitetty tie- ja vesirakennuslaitoksessa toteutettavaa sillansuunnittelua ja todettu sen siellä jaettavan kahteen vaiheeseen, alustavaan suunnitteluun vesioikeuden lupaa varten sekä rakennussuunnitelman laatimiseen. Ensin mainitussa suunnittelussa selvitetään sillan päämitat ja vaikutus vesistöön. Rakennussuunnitelmassa laaditaan yksityiskohtaiset piirustukset ja työsuunnitelmat sillan varsinaista rakentamista varten. Tie- ja vesirakennuslaitoksessa on alustavat suunnitelmat laadittu omana työnä ja varsinaiset rakennussuunnitelmat konsulttityönä tai niin, että koko suunnittelu on toteutettu konsulttityönä.

Sillan kansineliömetreissä mitattuna käsitti v. 1978 alustava sillansuunnittelu tie- ja vesirakennuslaitoksen omana työnä suoritettuna 9.721 m^2 ja konsulttityönä 4.155 m^2 vastaavien kustannusten ollessa: 23 mk/m^2 tie- ja vesirakennuslaitos ja 45 mk/m^2 konsultit. Varsinaisia rakennussuunnitelmia laadittiin tie- ja vesirakennuslaitoksessa 8.535 m^2 ja konsulttien toimesta 39.964 m^2 , jolloin kustannukset olivat: 119 mk/m^2 tie- ja vesirakennuslaitos ja 144 mk/m^2 konsultit. Näin ollen alustavan suunnittelun osalta konsulttien tuottaman suunnittelun hinta on ollut lähes kaksinkertainen laitoksen omaan suunnitteluun verrattuna ja varsinaisten rakennus-suunnitelmien laatimisessakin kustannusero on ollut n. 20 % tie- ja vesirakennuslaitoksen eduksi.

Tie- ja vesirakennushallituksen selityksen mukaan sillansuunnittelussa omana työnä on keskitytty alustavaan suunnitteluun, koska alustava suunnittelu vaihtoehtoisine tyyppi- ja kustannusvertailuineen vaatii pitkäaikaista kokonaisvaltaista teknistä kokemusta ja hallinnollista tietämystä, jollaista juuri tie- ja vesirakennushallituksessa sillansuunnitteluhenkilökunnalla on ja näin ollen se on pystynyt hoitamaan alustavan suunnittelun taloudelliseen. Alustavaa suunnittelua on ollut kuitenkin pakko teettää myös konsulteilla riittämättömien sillansuunnitteluresurssien vuoksi.

Koska konsulteilta tilattu sillansuunnittelu on ollut varsinkin alustavien suunnitelmien osalta huomattavasti kalliimpaa kuin tie- ja vesirakennushallituksen tuottama suunnittelu, tarkastusvirasto on katsonut, että kannattavuusedellytykset tie- ja vesirakennushallituksen oman sillansuunnitteluvalmiuden lisäämiseksi tulisi selvittää, jolloin olisi otettava huomioon mm. tie- ja vesirakennuslaitoksen sillanrakennustoiminnan volyymin jatkuvuus pitemmällä tähtäyksellä ja tältä pohjalta pyrittävä löytämään laitoksen oman sillansuunnittelun ja konsulttityön keskinäisen suhteen optimitaso huomioonottaen suunnittelusta valtiolle aiheutuvat kokonaiskustannukset ja muut asiaan vaikuttavat näkökohdat.

Tienrakennusaineen vaihtaminen muuhun tienrakennusaineeseen (307/51/80)

Vaihdon kohteina olleista tienrakennusmateriaaleista olisi tarkastusviraston mielestä kummastakin tullut järjestää tarjouskilpailu sekä huomata luovutetun ja hankitun materiaalin arvo kirjanpidossa.

Oikeuskanslerinviraston kautta tarkastusviraston tietoon oli saatettu kantelukirje, jossa oli arvosteltu Uudenmaan tie- ja vesirakennuspiirin erään soraliikkeen kanssa tekemää sopimusta, jolla piiri oli luovuttanut kyseiselle liikkeelle soranotto-oikeuden kunnossapitomurske-erää vastaan kantelun mukaan valtiolle epäedullisin ehdoin. Apulaisoikeuskansleri oli tutkittuaan asian ja todettuaan, ettei tie- ja vesirakennuspiiri ollut ylittänyt toimivaltaansa, lähettänyt kanteluasiakirjat tarkastusvirastolle sopimuksen tarkoituksenmukaisuuden selvittämistä varten.

Luovutetun todellisen soramäärän ja hankitun murske-erän sekä soraliikkeelle sopimuksessa määrätyn maisemanhoitovelvoitteen huomioon ottaen ei vaihtokauppaa tarkastusviraston mielestä ole sinänsä pidetty valtiolle epäedullisena. Sen sijaan riippumatta tie- ja vesirakennushallituksen selityksestä siltä osin, kun siinä todetaan, että tarjouskilpailua ei olisi normaalilla tavalla

voitu järjestää ilman rajanaapurin kanssa tehtävää sopimusta ja että vaihtokaupalle määrätty todellinen raha-arvo olisi ollut merkittävä tekijä erään piirin lähellä puheena olevaa aluetta sijaitsevan sora-alueen hintakysymystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa sopimuksen solmimisen aikaan käsiteltäessä, tarkastusviraston mielestä tässäkin tapauksessa olisi tullut normaalin käytännön mukaisesti järjestää tarjouskilpailu sekä soran luovuttamisesta että kunnossapitomurskeen hankkimisesta.

Menettely ei olisi estänyt puheena olevaa soraliikettä, jolla tie- ja vesirakennushallitus oli katsonut rajanaapurina olleen parhaat edellytykset vaihtokaupan solmimiseen, osallistumasta tuloksellisesti tarjouskilpailuun soran ostajana sekä murskeen toimittajana. Näin menetellen budjetin täydellisyysperiaatekin olisi toteutunut ja sekä soran luovutus- että murskeen hankinta-tapahtumat olisivat tulleet asianmukaisesti kirjatuiksi piirin kirjanpitoon.

2.2. Tarkastusviraston vuonna 1981 toimittamat tarkastukset

Liikenneministeriön hallinnonala

Tie- ja vesi- rakennushal- litus	Vuoden 1980 taloudenhoito	416/51/81
	Anäsin ainesmaa-alueen hankinta Helsinki-Lahti moottoritien liitännäisalueeksi	601/52/80
	TVL:n asfalttiasemien sekä murskauslaitosten käyttö	8/51/81
	Tie- ja vesirakennuslaitoksen viran- ja toimenhaltijain ulkomaanmatkat 1977 - 1979	211/51/81
	Vaasan tie- ja vesirakennuspiirin ATK-tilojen rakentamista sekä virkamatkoja koskeva kantelu	295/52/81
	Työmäärärahoilla palkattu henkilöstö ja sen käyttö	503/51/81

2.3. Taloudenhoidon tarkastuksiin tai erillistarkastuksiin
liittyen toimitettujen paikallistarkastusten kohteet
vuonna 1981

— — —

Liikenneministeriön hallinnonala

— — —

Tie- ja vesirakennushallitus

Helsinki

Uudenmaan tie- ja vesirakennuspiirin
piirikonttori

Helsinki

— — —

2.4. Tarkastusviraston vuonna 1981 antamat lausunnot

— — —

Liikenneministeriö   Satamahallintotoimikunnan mietintö
(komiteamietintö 1981:39)

415/31/81

— — —

3. MINISTERIÖIDEN OHJEET

18.10.1982

1370/20/82

VM:n kirje No TM 5737
7.10.1982

Valtiovarainministeriö

Työryhmän asettaminen
vuoden 1983 rahoitus-
suunnitelmien tarkista-
mista varten

Valtiovarainministeriö on viitekirjeellään no TM 5737
7.10.1982 pyytänyt, että kukin ministeriö asettaa työ-
ryhmän, jonka tehtävänä on tarkistaa hallinnonalan rahoi-
tussuunnitelmat vuodelle 1983 ja näitä koskevat selvityk-
set ja että ryhmän jäseniksi kutsuttaisiin myös valtiova-
rainministeriön edustajat.

Liikenneministeriö antaa rahoitussuunnitelmien tarkistamisen
liikenneministeriön työjärjestyksen 6 §:n mukaan asetetun
runkoryhmän työjaoston tehtäväksi. Työjaostoon kutsutaan
rahoitussuunnitelmia käsiteltäessä lisäksi valtiovarainmi-
nisteriön edustajikseen nimeämät vanhempi budjettisihtee-
ri Esko Meriläinen ja nuorempi budjettisihteerin Markku Kivelä.

Rahoitussuunnitelmat tulee tarkistaa 10.12.1982 mennessä.

Liikenneministeri

Jarmo Wahlström
Jarmo Wahlström

Kansliapäällikön sijainen

Osastopäällikkö,
hallitusneuvos

Valto S Rauvanto
Valto S Rauvanto

JAKELU:

Työryhmän jäsenet:

I Autio

T Kinnunen (pj)

M Kivelä

K Korpela (siht)

N Laakso

E Meriläinen

K Ojala

K Perko

J Pohjola

M Talvitie

K Törnblom

TIEDOKSI:

Liikenneministeriön

alaiset virastot ja

laitokset.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Helsingissä 7 päivänä lokakutua 1982

N:o TM 5737

Asia: Vuoden 1983 rahoitussuunnitelmien laadintaohje

Tämän ohjeen mukaan tehty rahoitussuunnitelma on kohdassa Rahoitus sivuilla 49-50. Liitteenä ei ole lomakkeita.

Valtioneuvoston kanslialle ja kaikille ministeriöille

Valtion tulo- ja menoarvion soveltamista koskevien yleismääräysten (n:o TM 5630/19.2.1981) nojalla ja asian oltua valtioneuvoston raha-asiainvalidiokunnan käsiteltävänä valtiovarainministeriö antaa seuraavat ohjeet rahoitussuunnitelmien laatimisesta vuodelle 1983.

1. Rahoitussuunnittelujärjestelmän tavoitteista

Valtion tulo- ja menoarvio asettaa lainsäädännön ohella puitteet virastojen ja laitosten toiminnalle ja taloudenhoidolle. Tulo- ja menoarvio ei kuitenkaan kuvaa täysin kattavasti valtion tuloja ja menoja eikä ole sellaisenaan riittävä varainhoitovuoden kassamenojen määrän ja ajoituksen selvittämiseksi. Mm. seuraavalle vuodelle siirtyvien määrärahojen kannan kasvaminen yli 6 mrd. markaksi lisää rahoitussuunnittelun tarvetta. Valtion maksuvalmiuden turvaamiseksi ja sen kehityksen suunnittelemiseksi tarvitaan rahoitussuunnittelua. Sen tehtävänä on arvioida valtion kaikki kassatulot ja -menot ja niiden laatu ja ajoitus varainhoitovuoden aikana sekä ennakoida menojen ylitystarpeet ja säästöt. Valtion rahoitussuunnittelulta on edellytettävä suurta luotettavuutta, paitsi valtion maksuvalmiuden turvaamiseksi, myös sen vuoksi, että valtiontaloudella ja sen rahoituksella on huomattava vaikutus yleisiin rahamarkkinoihin ja koko kansantalouteen.

Rahoitussuunnitelmien laadinnan valtion virastoissa ja laitoksissa tulee liittyä kiinteästi varainhoitovuoden toiminnan ja talouden suunnitteluun sekä valtiovarainministeriön kirjeessä (TM 2014/11.1.1973) esitettyyn, eräiden tilivirastojen kuukausittaisen, kassavirtoihin

perustuvien kassatulo- ja -menolaskelmien laadintaan. Rahoitussuunnittelu tulee sopeuttaa tulo- ja menoarvion puitteisiin. Minkään määrärahan käytössä ei saa lähteä siitä, että lisämenoarviossa tai arviomäärärahan ylityslupaa pyydettyäessä saadaan myöhemmin määrärahan lisäystä.

Rahoitussuunnitelmat laaditaan myös tulo- ja menoarvion ulkopuolisten rahastojen osalta.

2. Laadinnan yleispiirteet

Rahoitussuunnitelmat vuodelle 1983 toimitetaan valtiovarainministeriölle jäljempänä esitetyllä tavalla laadittuna. Yksilöidyt rahoitussuunnitelmat laaditaan vain niistä momenteista, joilla käytettävissä oleva määräraha (ml. varainhoitovuodelle siirrettävät siirtomäärärahat ja tehtävät menorästit) ylittää 100 milj. mk. Yksilöityä rahoitussuunnitelmaa ei laadita palkkaus- eikä eläkemomenteista eikä myöskään valtion työohjelmiin kuuluvista momenteista. Vaikka virastolta tai laitokselta ei pyydetä rahoitussuunnitelmatietoja, sen tulee tästä huolimatta kuitenkin suunnitella ja seurata tarkoin omissa rahoitussuunnitelmissaan määrärahojensa riittävyyttä ja varainkäytön kehitystä ja olla valmis tarvittaessa antamaan selvityksiä määrärahojensa suunnittelusta ja käytöstä. Rahoitussuunnitelmiin sisällytetään myös liikelaitosten käyttömenot.

Rahoitussuunnitelmien laadinta vuodelle 1983 voidaan pääpiirteissään jakaa kolmeen osatehtävään: momenttikohtaisten rahoitussuunnitelmien laatiminen yli 100 miljoonan markan momenteille, määrärahojen ylitystarpeiden ja säästöjen selvittäminen sekä hallinnonalan rahoitussuunnitelman yhteenvedon laatiminen.

Hallinnonalan varainkäytön sekä hallituksen talouspoliittisten tavoitteiden ja valtion maksuvalmiuden yhteensovittamiseksi valtiovarainministeriö pyytää kutakin ministeriötä asettamaan 18.10.1982 mennessä työryhmän, johon kutsuttaisiin jäseniksi myös valtiovarainministeriön edustajat. Työryhmien tehtävänä on tarkistaa hallinnonalan rahoitusuunnitelmat ja niihin liittyvät selvitykset. Työryhmien tulee varautua siihen, että ne jatkavat työskentelyään myös varainhoitovuoden aikana mm. rahoitusuunnitelmia tarkistettaessa ja mahdollisia säästöpäätöksiä valmisteltaessa.

3. Rahoitusuunnitelma-asiakirjan rakenne ja sisältö

Hallinnonalan rahoitusuunnitelma käsittää kaksi asiakokonaisuutta, joista varsinainen rahoitusuunnitelma sisältää yli 100 miljoonan markan momenteista

— taulukkomuotoisen yhteenvedon hallinnonalan rahoitusuunnitelmasta

- perustelut ja selvitykset kunkin momentin rahoitusuunnitelmasta lukuunottamatta palkka- ja eläkemomentteja ja
- lomakkeet (RT, RA, RS).

Toisen osan hallinnonalan rahoitusuunnitelmasta muodostavat selvitykset määrärahojen säästöistä ja ylitystarpeista.

3.1. Varsinainen rahoitusuunnitelma

Virastot ja laitokset laativat rahoitusuunnitelmat edellä tarkoitetuista momenteista lomakkeille RT ja RA, joiden täyttöohjeet ovat lomakkeiden kääntöpuolella. Tulo- ja menoarvion ulkopuoliset rahastot ilmoittavat varainkäyttösuunnitelmansa lomakkeella RS. Hallinnonalan yli 100 milj. markan momenteista täytetään alla olevan asetelman mukainen yhteenvetotaulukko RT- ja RA-lomakkeiden pohjalta. Taulukko sisältää momenttikohtaisen erittelyn yli 100 milj. markan momenteista.

	Rahoitusuunnitelma					Määrärahoja käytettävissä	S(—)/YT	Siir.seur.vuodelle
	I	II	III	IV	Yhteensä			
Kulutusmenot								
PLLUMO								
.								
.								
Yhteensä								
Siirtomenot								
PLLUMO								
.								
.								
jne.								

Jokaisesta edellä mainitussa taulukossa olevasta momentista on yhteenvedossa esitettävä lyhyt selostus, josta ilmenee ajoitussuunnitelmien neljännesvuosijakaumaan vaikuttavat tärkeimmät tekijät (maksatuksen vaihtelu, siirtyvät erät) sekä määrärahan ylitystarpeitten perusteet ja säästöihin liittyvät toimenpiteet tai muut syyt.

Menojen ajoitussuunnitelma tulee laatia tulo- ja menoarvioesityksen arvioituun vuoden 1983 keskimääräiseen hintatasoon. Ajoitussuunnitelman kuukausittaisissa luvuissa on, mikäli määrärahan maksatusjärjestelmästä tms. ei muuta johdu, otettava huomioon vuoden sisäinen hintakehitys arvioituna tilastokeskuksen ylläpitämän julkisen talouden hintaindeksijärjestelmän avulla. Hintakehityksen sisällyttäminen menojen ajoitussuunnitelmiin on erityisen tärkeää siksi, että näin saadaan suunnitelmätiedot, jotka ovat vertailukelpoisia keskuskirjanpidon tuottamien seurantatietojen kanssa. Tällöin saadaan varainhoitovuoden kuluessa luotettavaa tietoa mm. säästöpäätösten perustaksi ja lisämenoarvioiden kattamiseksi. Ennakollinen hintakehitys on tarvittaessa ilmoitettava kuukausittaisena indeksisarjana viimeksi toteutuneesta havainnosta vuoden 1983 loppuun. Hintatason kehityksen huomioonottamisesta menojen ajoitussuunnitelmien laadinnassa antaa valtiovarainministeriö tarvittaessa lisätietoja.

3.2. Selvitykset määrärahojen säästöistä ja ylitystarpeista

Menojen säästöistä ja ylitystarpeista, jotka ylittävät 1 milj. mk, laaditaan erillinen selvitys riippumatta momentin määrärahan suuruudesta. Ylitystarpeita koskevassa selostuksessa esitetään, mitkä säännökset ja velvoitteet tai muut syyt aiheuttavat ylitystarvetta, missä määrin ylitystarve johtuu toiminnan laajentumisesta tai arvioitua suuremmasta kustannustason noususta, sekä mitkä ovat mahdollisuudet ja keinot ylitystarpeen pienentämiseksi tai sen poistamiseksi. Säästöjä koskevassa selostuksessa esitetään tarvittavat lainsäädännölliset muutokset, toiminnan ja tavoitteiden muutokset ym. toimenpiteet. Säästöihin olisi pyrittävä erityisesti toimintaa uudelleen järjestettäessä. Tarpeen vaatiessa on käytettävä RT- ja RS-lomakkeita.

Rahoitussuunnitelmissa on vuodelta toiselle siirtyvät erät arvioitu aikaisemmin yleisesti liian

pieniksi. Siirtyvät erät tulee arvioida toiminnan edellyttämien maksatusten realistisen ennakoinnin perusteella sekä käyttää vertailulukuihin viime vuosien tilinpäätösten siirrettyjen erien määriä. Palkkausmenojen ylitystarpeesta, joka aiheutuu sopimusten mukaisista palkkojen ja palkkausten tarkistuksista, ei tehdä selvitystä, vaan ylitystarve lasketaan tältä osin valtiovarainministeriössä. Valtiovarainministeriön palkkaosasto seuraa palkkaus- ja eläkemomenttien määrärahojen riittävyttä ja käytön kehitystä ja tulee tarvittaessa pyytämään selvityksiä näiden määrärahojen käytöstä.

4. Rahoitussuunnitelman toteutumisen seuranta ja tarkistus varainhoitovuoden aikana

Ministeriöiden, virastojen ja laitosten sekä tulo- ja menoarvion ulkopuolisten rahastojen tulee seurata rahoitussuunnitelmiansa toteutumista, analysoida poikkeamiin johtaneita syitä, sekä esittää varainhoitoa koskevien päätösten rahoitussuunnitelmiin aiheuttamat muutokset. Keskeisimmät päätökset, jotka vaikuttavat ao. vuoden rahoitussuunnitelmaan, ovat

- lisämenoarviot
- arviomäärärahojen ylitysluvat
- säästöpäätökset
- määrärahojen siirtoa koskevat päätökset

Myös muut budjetin soveltamiseen liittyvät päätökset, jotka vaikuttavat rahoitussuunnitelmiin, tulee ottaa huomioon.

Valtiovarainministeriö seuraa virastojen ja laitosten kuukausittaista määrärahojen käyttöä ja rahoitussuunnitelmien toteutumista ja raportoi ministeriöille säännöllisesti neljännesvuositain suunnitelmien toteutumisesta sekä pyytää tarvittaessa lisäselvityksiä poikkeamista. Rahoitussuunnitelmien seurannan hoitamiseksi ministeriöitä pyydetään nimeämään henkilö ministeriön ja valtiovarainministeriön välistä yhteydenpitoa varten.

Menojen kirjaamisessa tulee noudattaa tulo- ja menoarvion soveltamisesta annettuja yleisiä soveltamismääräyksiä.

5. Luokittelut ja tietojenkäsittely

Vuoden 1983 rahoitussuunnitelmien laadinnassa noudatetaan tulo- ja menoarvioesityksen luokitteluperiaatteita ja seurannassa keskuskir-

janpidon tilipuitteita. Virastojen ja laitosten tavoitebudjettien luokitusten tulisi olla yhteensopivia rahoitussuunnitelmien kanssa, jotta mahdollisimman hyvä yhteys vuotuisen toimintasuunnitteluun säilyy.

Rahoitussuunnittelun raportointia on valtiovarainministeriön ja VTKK:n yhteistyönä kehitetty APL-ohjelmistosoventuoksena. Ministeriöiden kehittäessä oman rahoitussuunnittelunsa tietojenkäsittelyjärjestelmää olisi tarkoituksenmukaista pyrkiä valtiovarainministeriön tietojenkäsittelyratkaisun kanssa yhteensopiviin ratkaisuihin.

6. Määräajat ja tiedustelut

Rahoitussuunnitelmat ja niihin liittyvät lomakkeet (RT, RA ja RS) toimitetaan ao. ministeriöön 15.11.1982 mennessä ja ministeriöiden käsittelyn jälkeen valtiovarainministeriöön 13.12.1982 mennessä (lomakkeet kolmena kappaleena).

Valtiovarainministeriö neuvottelee tarvittaessa rahoitussuunnitelmien laadintaan liittyvistä kysymyksistä sekä antaa tarvittaessa lisäohjeita rahoitussuunnitelmien laadinnasta, laskentaperusteista sekä tarkistusten suorittamisesta. Tiedusteluihin vastaavat valtiovarainministeriössä (puh. vaihde 1601 tai ohivalinta 160..) seuraavat henkilöt:

Hallinnonala:

Tasavallan Presidentti,

eduskunta ja valtioneuvosto .....

Ulkoasiainministeriö .....

Oikeusministeriö .....

Sisäasiainministeriö .....

Puolustusministeriö .....

Valtiovarainministeriö .....

Opetusministeriö .....

Maa- ja metsätalousministeriö .....

Liikenneministeriö .....

Kauppa- ja teollisuusministeriö .....

Sosiaali- ja terveysministeriö .....

Työvoimaministeriö .....

Valtionvelka .....

Yleiset kysymykset .....

budjettisihteeri Hannele Laihonen 3035

budjettisihteeri Veikko Makkonen 3028

hallitussihteeri Heikki Euramo 3052

hallitussihteeri Raine Vairimaa 3014

budjettisihteeri Vesa Jatkola 3013

budjettisihteeri Reijo Vuorikallio 3108

budjettineuvos Heikki Seppälä 3027

budjettisihteeri Mika Lampinen 3030

budjettisihteeri Esko Meriläinen 3032

budjettisihteeri Reijo Kosunen 3029

budjettisihteeri Pertti Tuhkanen 3026

budjettisihteeri Markku Kivelä 3102

budjettisihteeri Pekka Saarinen 3042

budjettisihteeri Erkki Virtanen 3105

suunnittelija Marja Kirppu 3045

Palkkaus- ja eläkemomentteja

koskevat kysymykset .....

tutkija Risto Savola vaihde 7012033

Tämän valtiovarainministeriö kunnioittaen ilmoittaa valtioneuvoston kanslialle ja kaikille ministeriöille tiedoksi ja noudatettavaksi sekä niiden alaisten virastojen ja laitosten tietoon ja noudatettavaksi saatettavaksi.

Tätä ohjetta ja rahoitussuunnittelulomakkeita on saatavissa valtiovarainministeriön virastomestarilta (PL 286, 00170 Helsinki 17, puh. 1603020).

Valtiovarainministeri Abti Pekkala

Hallitusneuvos Pekka Laajanen

4. RAHA-ASIAT

Tarkoitus ja jatkotoimenpiteet:

III lisämenoarvioesitys hyväksyttiin
24.11. laitoksen osalta täysin halli-
tuksen esityksen mukaisena.

Toimituskunta

OTE

Hallituksen esitys Eduskunnalle lisäyksistä ja muutoksista
vuoden 1982 tulo- ja menoarvioon

Liikenneministeriön hallinnonala. Tie- ja
vesirakennuslaitokselle ehdotetaan lisäystä 18
milj. mk käytettäväksi traktorikaluston hankin-
taan. Lisäksi ehdotetaan tie- ja vesirakennus-
laitokselle myönnettäväksi traktorikaluston
hankintaa varten 20 milj. markan tilausval-
tuus.

Pääluokka 31

LIIKENNEMINISTERIÖN HALLINNONALA

24. Tiet

35. Kunnille suoritettavasta katumaksusta
annetun lain mukaiset korvaukset (arviomäärä-
raha)

Momentilta säästyy ja jätetään käyttämättä
6 000 000 mk. Momentin loppusumma ei tä-
män johdosta muutu.

1982 menoarvio	35 000 000
1981 tilinpäätös	8 982 852

70. Kaluston hankkiminen (siirtomääräraha)
Momentille ehdotetaan lisäystä 18 000 000
mk tienpidossa tarvittavan traktorikaluston ja
sen varusteiden hankintaa varten.

Lisäksi ehdotetaan, että tie- ja vesirakennus-
laitokselle saadaan tilata traktorikalustoa ja
sen varusteita 20 000 000 markan arvosta. Ti-
lausvaltuudesta aiheutuu maksatuksia vuonna
1983 noin 10 000 000 mk ja vuonna 1984
noin 10 000 000 mk.

1982 III lisämenoarvioesitys	18 000 000
1982 menoarvio	91 000 000
1981 tilinpäätös	82 000 000
1980 "	86 000 000

7.10.1982

- 48 -

1291/45/82

Tie- ja vesirakennushallitus

TVH:n kirje no Stie-
1633/StieR-5/01-12/82
C 1.5.2.2./27.9.1982

arviomäärärahan ylitys

Tie- ja vesirakennushallituksen viitekirjeessä tekemästä esityksestä liikenneministeriö on, asian oltua tänään valtiovarainministeriön raha-asiaain käsittelyssä, oikeuttanut tie- ja vesirakennushallituksen ylittämään kuluvaan vuoden tulo- ja menoarvion momentilla 31.24.50. (Valtionapu yksityisten teiden kunnossapitoon) olevaa 49 000 000 markan arviomäärärahaa 450 000 markalla.

Liikenneministeri

Jarmo Wahlström
Jarmo Wahlström

Nuorempi hallitussihteeri

Liisa Holamo
Liisa Holamo

TIEDOKSI:

Valtiokonttori

Valtiontalouden tarkastusvirasto

(+ jäljennös esittelylistasta)

PL/RR

Helsinki 12.11.1982

Nro Ti-82/C.O.3.3
 Viite LM:n kirje nro 1370/
 20/82/18.10.1982

Liikenneministeriö

Asia Rahoitustarvelas-
 kelmat vuodelle 1983

Tie- ja vesirakennushallitus lähettää oheisena liikenneministeriön
 viitekirjeessä tarkoitettut rahoitustarvelaskelmat ja perustelut ylitys-
 tarpeista.

Vastaukseen pyydetään viittaamaan
 kirjelmän numeroon ja päivätykseen

Osastopäällikkö

Erkki Koskinen
 Erkki Koskinen

Toimistopäällikkö

K. Pellikka
 K. Pellikka

LIITTEET: RT- ja RA-lomakkeet (12 kpl)
 Perustelu ylitystarpeesta (12 kpl)
 Lisätietoja antavien henkilöiden nimiluettelo (12 kpl)

TIEDOKSI: *Ta Rinta Koskinen*
 Kirjanpito

AJ/RN

TVH 778203
 AA 70000 8.81
 1281020379-27/10777/ads

POSTIOSOITE
 PL 33
 00521 HELSINKI 32

OSOITE
 Opostinsilta 12

PUHELIN
 (90) 1341

Momenttikohtaiset perustelut määrärahojen ylitystarpeesta

31.20.29 Muut kulutusmenot. Ylitystarve v. 1983 on 4 300 000 markkaa.

Tie- ja vesirakennushallitus esitti vuodelle 1983 menoarviossa tälle momentille 47 295 000 markkaa. Hallituksen esitykseen on tähän kohtaan otettu 42 941 000 markkaa eli suunnilleen saman verran kuin vuoden 1982 määräraha lisättynä välttämättömällä ylitystarpeella (v. 1982 määräraha 41 657 000 + ylitystarve 1 250 000 = 42 907 000). Ylitystarve tulee olemaan vuonna 1983 4.300 000 markkaa eli kustannustason nousun verran.

31.24.50 Valtionapu yksityisten teiden kunnossapitoon. Ylitystarve v. 1983 on 5 000 000 markkaa.

Tie- ja vesirakennushallitus on esittänyt vuoden 1983 menoarvioon tämän momentin kohdalle merkittäväksi 55 000 000 markan määrärahan käytettäväksi yksityisten teiden valtionavustusten maksamiseen. Esitykseen liittyi määrärahan perustelumuistio. Valtion tulo- ja menoarvioon on po. tarkoitukseen otettu 50 000 000 markan määräraha.

Yksityisten teiden kunnossapidon valtionavustusmenot voidaan arvioida muodostuvan seuraavasti:

- vuoden 1981 lopussa voimassa olleiden avustuspäätösten mukaisille teille	49 450 000 mk
- avustustoiminnan laajentuminen n. 2500 tiekilometrillä	2 600 000 mk
- avustusjärjestelmän siirtymäsäännöksen edellyttämät avustuspäätösten muutokset aiheuttavat keskimääräisen avustusprosentin nousua noin 0,9 prosenttiyksikköä	500 000 mk
- kustannustason noususta	2 450 000 mk
Yhteensä	55 000 000 mk
Tulo- ja menoarvio	50 000 000 mk
Ylitystarve	5 000 000 mk

Yksityisten teiden kunnossapidon valtionavustusten maksaminen on ns. lakisääteinen meno, joten edellä esitetyn laskelman mukaisesti momentin ylitystarve on 5 000 000 markkaa.

5. SUHDANNEPOLIITTISET ASIAT

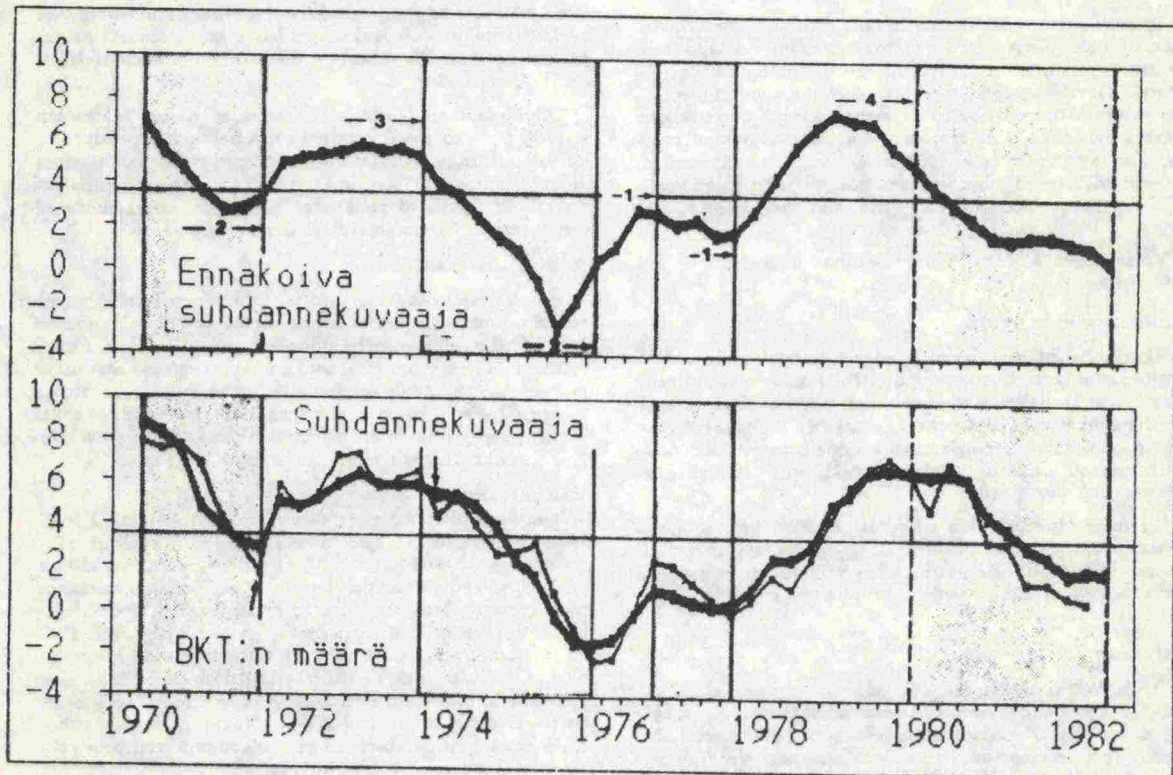
OTE

KANSANTALOUSOSASTO

S U H D A N N E K A T S A U S

3.11.1982

Kansainvälisen nousukauden viivästyminen sekä markan devalvaatiot ja niihin liittyvät talouspoliittiset toimet ovat antaneet aiheen tarkistaa viime elokuussa laadittuja ennusteita. Ratkaisut kohentavat hintakilpailukykyä muihin maihin paitsi Ruotsiin nähden. Viennissä niiden suotuisat vaikutukset alkavat näkyä vuoden 1983 aikana, mutta kotimaisessa kysynnässä ja työllisyydessä pääosin vasta vuoden 1984 puolella. Hintojen nousupaineet ovat lisääntyneet, mutta inflaation kiihtyminen tämänvuotisesta on estettävissä maltillisella tulopoliittisella. Tänä vuonna kokonaistuotanto lisääntyy prosenttien verran viimevuotisesta. Kokonaistuotanto elpynee jonkin verran vasta ensi vuoden toisella puoliskolla. Työttömien määrän arvioidaan v. 1983 kohoavan keskimäärin 7 prosenttiin työvoimasta.

Kansainväliset suhdanteet

Kansainvälinen suhdannetaantuma on jatkunut pitempään kuin kertaakaan 1930-luvun talouspulan jälkeen. Teollistuneissa markkinatalousmaissa kokonaistuotanto polkee paikallaan kolmatta vuotta peräkkäin ja työttömyys on huippulukemissa. Länsi-Euroopassa ja varsinkin Saksan liittotasavallassa tuotanto ja työllisyys ovat kehittyneet heikommin kuin vielä jokin aika sitten arvioitiin. Sen sijaan Yhdysvalloissa inflaation hidastuminen ja nimelliskorkojen lasku ovat luoneet edellytyksiä kysynnän vähittäiselle elpymiselle. Rahapolitiikkaa on löysennetty, mutta sen myönteiset vaikutukset tuotantoon ja työllisyyteen ilmenevät varsin hitasti. Länsi-Euroopan maissa talouspolitiikkaa on pidetty kireänä ja tuotannon kasvovuodotukset ovat edelleen heikot; hidas elpyminen alkanee aikaisintaan vuoden 1983 loppupuoliskolla.

Ulkomaankauppa

Tavaraviennin määrä ei kasvanut vuoden alkupuoliskolla vuotta aiemmasta ja supistui tuntuvasti kolmannella neljänneksellä; erityisesti metsäteollisuustuotteiden menekki heikkeni. Metalliteollisuudella on tämän vuoden loppukuukausina suuria vientitoimituksia. Silti koko tavaraviennin määrä vähentyy tänä vuonna hieman. Askeisten talouspoliittisten ratkaisujen vientiä kohentavat vaikutukset ilmennevät merkittävimmin vasta, kun länsimarkkinat alkavat elpyä. Vientihinnot eivät kohonne valuuttakurssien nousua vastaavasti, sillä heikon markkinatilanteen vuoksi viejät saattavat jossain määrin laskea valuuttamääräisiä hintojaan. Vuonna 1983 länsiviennin määrän odotetaan kasvavan muutamana prosentina, mutta toimitusten Neuvostoliittoon oletetaan supistuvan.

Tavaratuonnin määrä alittanee tänä vuonna viimevuotisen. Muun muassa öljyn sekä öljytuotteiden tuonti on supistunut jyrkästi ja myös investointitavaroiden tuonti on alkanut vähentyä. Devalvaatioiden odotetaan nostavan tuontihintoja lähes valuuttakurssien nousua vastaavasti, mikä rajoittaa ensi vuonna varsinkin raaka-aineiden ja kulutustavaroiden tuontia. Tuonnin määrä ei v. 1983 lisääntyneekään mainittavasti. Valuuttamääräisten tuontihintojen nousu jäänee melko vähäiseksi heikkoina jatkuvien kansainvälisten suhdanteiden tähden.

Vaihtotaseen alijäämäksi tänä vuonna arvioidaan noin 1 mrd markkaa.

Kotimainen kysyntä

Yksityinen kulutus kasvoi vuoden alkupuoliskolla 1½ % vuotta aiemmasta. Kun loppupuoliskolla hidastunut inflaatio on tukenut kotitalouksien ostovoimaa ja kestokulutustavaroiden hankinnat ovat lisääntyneet, yksityinen kulutus kasvaneen tänä vuonna pari prosenttia. Ensi vuonna kotitalouksien ostovoiman kasvu hidastuu, ja yksityinen kulutus lisääntyy tänä vuotista vähemmän.

Kiinteiden investointien arvioidaan v. 1982 hieman supistuvan; kasvua on lähinnä vain sähkö- ja vesilaitosinvestoinneissa. Talouspoliittisten ratkaisujen vaikutukset kohentavat tuotannollisia investointeja pääosin vasta vuoden 1984 puolella.

Tuotanto

Tehdasteollisuudessa tuotanto supistui tammi—elokuussa 2 % edellisvuotisesta; metalliteollisuudessa tuotanto lisääntyi, mutta vähäni metsäteollisuudessa sekä muussa teollisuudessa. Teollisuuden suhdanneodotukset ovat Teollisuuden Keskusliiton ennen devalvointeja tekemän kyselyn mukaan heikentyneet syksyn aikana selvästi; uusien tilausten määrä vähäni jyrkästi ja teollisuuden tilauskanta putosi yleisesti normaalia pienemmäksi. Teollisuus arvioi tuotannon seuraavan puolen vuoden aikana edelleen supistuvan. Talouspoliittiset ratkaisut parantavat suhdanneodotuksia, mutta kohentavat tuotantoa varsin hitaasti. Siten teollisuustuotanto, jonka tänä vuonna arvioidaan supistuvan yhden prosentin, kasvaneen ensi vuonna vähän. Metsäteollisuudessa tuotanto elpynee jonkin verran, mutta muilla toimialoilla kasvu jää pieneksi.

Kuitupuuta hakattiin tammi—elokuussa lähes yhtä paljon, mutta tukkeja sen sijaan liki 20 % vähemmän kuin vastaavasti v. 1981. Puuta on vuoden puolivälistä alkaen hakkuuvuonna leimattu enemmän kuin vuotta aiemmin. Myrskytuhojen korjaaminen lisää myös tarjolle tulevan puun määrää. Toisaalta teollisuuden puun tarve näyttää jäävän tänä hakkuuvuonna jonkin verran pienemmäksi kuin vielä puolivälissä vuonna arvioitiin. Markkinahakkuut lisääntynevät jälleen ensi vuonna.

Talonrakennustuotanto supistui vuoden alkupuoliskolla 5 % vuotta aiemmasta. Myönnetyt rakennusluvat ja aloitukset lisääntyivät selvästi liike- ja julkisessa rakentamisessa. Vuonna 1982 koko talonrakennustuotannon arvioidaan vähenevän muutamana prosentina ja asuntoja valmistuvan 46 000. Ensi vuonna talonrakennustuotanto saattaa hieman lisääntyä; asuntorakentaminen painottuu aravatuotantoon.

Kokonaistuotannon kasvu jää tänä vuonna yhteen prosenttiin ja vuoden 1983 kasvuksi ennustetaan 2 %.

Työllisyys

Työvoiman kysyntänäkymät ovat viime kuukausina edelleen heikentyneet. Lomautusvaroitukset ovat lisääntyneet varsinkin metsäteollisuudessa, mutta muillakin toimialoilla työllisten määrä on alkanut supistua. Myös työvoiman tarjonnan kasvu on hieman hidastunut. Työttömiä työnhakijoita oli syyskuun lopussa 126 900 henkeä eli 20 200 enemmän kuin vuosi sitten. Tänä vuonna työttömyysaste on keskimäärin arviolta 6,3 % ja ensi vuonna noin 7 %.

Hinnat ja palkat

Inflaatio on viime kuukausina edelleen hidastunut. Loka—jouluuussa kuluttajahintaindeksi kohoaa vain vähän, mihin vaikuttaa joulukuun puoliväliin voimassa oleva hintasulku. Devalvaatioista huolimatta edellytykset hillitä inflaatiota ovat hyvät, varsinkin kun raaka-aineiden maailmanmarkkinahinnat pysyvät melko vakaina ja ulkomainen inflaatio hidastuu edelleen.

Kuluttajahintaindeksin keskimääräinen nousu voidaankin v. 1983 rajoittaa tämänvuotisen suuruiseksi eli 9 prosenttiin, jos tuloratkaisuissa seurataan budjettiesityksessä hahmotettua linjaa. Vuonna 1983 keskimäärin palkansaajien ansiotaso pysyy tällöin reaalisesti ennallaan; kotitalouksien käytettävissä olevat reaalitytulot lisääntyvät jonkin verran.

Rahoitusmarkkinat

Vaihdettava valuuttavaranto pieneni ennen markan devalvointeja tuntuvasti. Tämä supisti rahan tarjontaa kotimaassa ja lisäsi liikepankkien päivälüottoja Suomen Pankista. Devalvoitien jälkeen valuuttavaranto on jonkin verran vahvistunut ja valuutan paluuliikettä lisänee päivälüottoista perittävien marginaalikoron korotus 16 prosenttiin marraskuun alusta lähtien. Myös kotimaisen markkinarahan korko pysyyneen korkeana, vaikka kansainväliset korot ovat laskeneet.

Valtiontalous

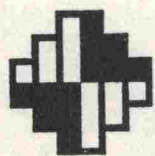
Valtiontalouden bruttorahoitustarve saattaa nousta ensi vuonna runsaaseen 11 mrd markkaan eli yli 3 mrd mk suuremmaksi kuin tänä vuonna Nettorahoitustarve olisi tällöin runsas 3 % bruttokansantuotteesta. Koko julkisen talouden tasapainoa suhdannekymien heikkeneminen sekä devalvaatioihin liittyvät toimet huonontavat arviolta 2 mrd. mk. Pääosa rahoitustarpeen kasvusta tulee valtiontalouden kannettavaksi, sillä valtio korvaa kansaneläkelaitokselle työnantajan sairausvakuutusmaksun alentamisen. Ensi vuonna sekä bruttovero- että nettoveroaste laskevat. Finanssipolitiikan vaikutus, joka budjettiesityksen mukaan oli suunnilleen neutraali, muuttuu tuotannon kasvua tukevaksi.

***

Maailmantalouden tila on viime kuukausien aikana heikentynyt edelleen. Nykyinen taantuma on muodostunut teollisuusmaiden pisimmäksi ja vakavimmaksi toisen maailmansodan jälkeen, ja siinä on jopa eräitä 1930-luvun talouslamaa muistuttavia piirteitä. Tällaisessa tilanteessa kilpailu maailmanmarkkinoilla on kiristynyt äärimmilleen, ja kotimaisen tuotannon suojatoimet ovat lisääntyneet lähes kaikissa maissa. Suomessa, jossa elintason kohoaminen ja työllisyys ovat olleet erittäin suuresta määrin riippuvaiset ulkomaankaupan kehityksestä, viennin aseman turvaaminen on kohennut talouspolitiikan ensisijaiseksi kysymykseksi.

Markan devalvaatio lokakuussa ja siihen liittyneet talouspoliittiset toimet jouduttiin siten päättämään eräänlaisessa pakotilanteessa. Teollisuus ei voi hyödyntää niitä esim. investointien lisäämiseen yhtä hyvin kuin aiemmin vastaavissa tilanteissa, koska nyt ulkomaisen kysynnän nopeaa kasvua ei ole odotettavissa. Toimien myötä keventynyttä rahoitusasemaansa yritysten olisikin tällä kertaa käytettävä määrätietoisesti markkinaosuusien parantamiseen, niin kotimaassa kuin ulkomailla, missä mahdollisuuksien mukaan keinona olisi käytettävä myös hintojen alentamista. Tämän tuotantoa ja työllisyyttä parantava vaikutus olisi puolestaan otettava huomioon vaatimuksia alentavana tekijänä alkaneissa työehtoneuvotteluissa. Tällä tavoin yhteensovituihin toimiin olisi pyrittävä peruuttamaan tai rajoittamaan suunniteltuja lomautuksia. Tehdyistä talouspoliittisista ratkaisuista koituu täysi hyöty työllisyydelle vain, jos tuloratkaisut pysyvät erittäin maltillisina.

indeksitiedotus indexrapport

ISSN 0355-2411

Tilastokeskus
Statistikcentralen
Central Statistical Office of Finland

1982

Tiedustelut - Förfrågningar

Päiväys - Datum

Nro-Nr

Linda Lankinen
(90) 58001/211

10.11.1982

TR 1982:9

TIE- JA MAARAKENNUSKUSTANNUSINDEKSI - VÄG- OCH JORDBYGGNADSINDEX

TIERAKENNUSKUSTANNUSINDEKSI 1982, syyskuu - VÄGBYGGNADSKOSTNADSINDEX 1982, september (uusittu-förnyad, 1980=100)

Vuosi ja kuukausi År och månad	Työpalkat Arbets- löner	Konetyöt Maskin- arbeten	Kuljetuk- set Trans- porter	Tarve- aineet Material	Silta- urakat Broentre- prenader	Päällys- tysurakat Belägg- entre- prenader	Murskaus- urakat Krossnings- entre- prenader	Yleiskulut Allmänna Omkost- nader	Kokonais- indeksi Total- index
1982 I	116	117	119	111	123	115	100	113	116
II	116	118	120	113	127	115	100	115	117
III	126	117	120	113	130	115	101	120	119
IV	126	115	119	114	130	115	102	122	119
V	125	120	120	114	131	114	100	122	120
VI	127	122	127	114	132	120	100	122	123
VII	127	122	128	114	135	120	100	122	123
VIII	127	123	127	116	138	120	101	122	124
IX	127	125	126	116	141	122	103	122	124
X									

MAARAKENNUSKUSTANNUSINDEKSI 1982, syyskuu - JORDBYGGNADSKOSTNADSINDEX 1982, september, (1980 = 100)

Vuosi ja kuukausi År och månad	Työpalkat Arbets- löner	Konetyöt Maskin- arbeten	Kuljetuk- set Trans- porter	Tarve- aineet Material	Murskaus- urakat Krossnings- entre- prenader	Yleis- kulut Allmänna Omkost- nader	Kokonais- indeksi Total- index	E-indeksi ¹ E-index ¹
1982 I	116	117	119	112	100	113	115	115
II	116	118	120	113	100	115	116	116
III	126	117	120	113	101	120	118	116
IV	126	115	119	113	102	122	118	115
V	125	120	120	113	100	122	119	117
VI	127	122	127	114	100	122	122	121
VII	127	122	128	114	100	122	122	121
VIII	127	123	127	114	101	122	122	121
IX	127	125	126	115	103	122	123	122
X								

TIERAKENNUSKUSTANNUSINDEKSI 1982, tammikuu - VÄGBYGGNADSKOSTNADSINDEX 1982, januari (1972 = 100)

Vuosi ja kuukausi År och månad	Työpalkat Arbets- löner	Konetyöt Maskin- arbeten	Osaurakat ² Delentre- prenader ²	Kuljetuk- set Trans- porter	Tarve- aineet Material	Yleiskulut Allmänna Omkostnader	Kokonais- indeksi Total- index	E-indeksi ¹ E-index ¹
1982 I	322	305	315	295	323	380	319	310

- 1) Kokonaisindeksi ilman kohtia työpalkat ja yleiskulut - Totalindex utan punkterna arbetslöner och allmänna omkostnader.
- 2) Osaurakat (päällystys-, murskaus- ja muut urakat) - Delentreprenader (beläggnings-, krossnings- och övriga entreprenader).

Julkaistaessa tässä tiedotteessa annettuja tietoja
pyydetään lähteenä mainitsemaan Tilastokeskus.
JÄKAJA: Valtion painatuskeskus,
PL 516 00101 Helsinki 10
Puhelin 90-539 011/tilaukset
Käteismyynti, Annankatu 44.

Var god ange Statistikcentralen som källa vid återgivande
av uppgifter ur denna rapport.
DISTRIBUTÖR: Statens tryckericentral,
PB 516 00101 Helsingfors 10
Telefon 90-539 011/beställningar
Kontantförsäljning, Annegatan 44.

When quoting data from this report the Central
Statistical Office of Finland should be given as
source.
DISTRIBUTION: Government Printing Centre,
P.O.B. 516, SF-00100 HELSINKI 10, Finland
Phone 90-17 341
Cash sale: Annankatu 44.

1082003551-12/3513/ads

RAKENNUSKUSTANNUSINDEKSI 1980=100
BYGGNADSKOSTNADINDEX 1980=100

YHTEENVETO - SAMMANFATTNING

Kokonaisindeksi Totalindex (0-9)					Raken- nuttajan kustan- nukset Byggher- rens kost- nader	Maa- raken- nus Mark- byggnad	Perus- tukset ja runko Grund och stomme	Täyden- tävät ja pintara- kenteet Kompl. och yt- bekläd- nader (4-5)	Kalus- teet varus- teet Inred- ning, utrust- ning (6)	Kone- tekniset sivu- urakat Maskin- tekniska sido- entre- prenader (7)	LVI- työt VVS- arbeten (7.1-2)	Sähkö- työt El. in- stalla- tion (7.3)	Työmaan- käyttö- kust. Arbets- platsens drift- kostn. (8)	Työmaan- yhteis- kust. Arbets- platsens kollek- tiva kostn. (9)	Raken- tekn. työt Byggn. tekn. arbeten (1-6, 8-9)	Raken- tajan indeksi Byggarens index (1-9)	
	Työ Arbete (a)	Aine Mate- rial (b)	Palvelu Tjänst (c)	Kalusto Utrust- ning (d)	Yh- teensä Summa (e)												
Paino Vikt	210	591	162	37	1000	(0)	(1)	(2-3)	(4-5)	(6)	(7)	(7.1-2)	(7.3)	(8)	(9)	(1-6, 8-9)	(1-9)
1980	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1981	109,6	110,0	110,8	111,0	110,1	110,7	108,9	112,1	109,5	106,5	108,5	107,0	109,1	111,2	109,4	110,3	110,0
1980																	
I	95,0	94,3	93,2	98,6	94,5	91,6	95,6	95,4	92,7	94,6	93,9	94,8	93,2	96,5	94,8	94,8	94,6
II	95,0	95,4	94,0	98,6	95,3	92,7	95,6	95,9	94,2	96,0	94,8	96,1	93,4	97,1	95,0	95,5	95,4
III	95,2	96,6	94,9	98,6	96,1	93,3	96,2	96,9	95,5	97,2	95,6	96,9	94,0	97,8	95,1	96,4	96,3
IV	95,2	97,7	97,1	100,3	97,2	97,8	96,0	97,4	96,6	97,8	96,6	96,8	97,2	98,7	97,2	97,3	97,2
V	101,2	99,0	99,8	100,5	99,6	100,0	99,7	98,5	100,0	98,4	100,5	100,5	100,5	100,0	100,5	99,4	99,6
VI	101,2	99,8	101,3	100,5	100,4	101,8	100,3	99,2	100,6	100,9	100,8	100,7	100,7	101,0	100,8	100,2	100,3
VII	101,3	99,9	101,4	100,5	100,5	101,6	100,5	99,2	100,6	100,9	101,1	101,1	100,8	101,2	101,2	100,2	100,4
VIII	101,3	100,8	102,2	100,5	101,1	102,4	102,3	99,8	101,9	102,0	101,4	101,2	101,1	101,3	101,2	101,0	101,0
IX	101,3	102,6	102,5	100,5	102,2	102,8	102,1	102,7	102,9	101,9	101,8	101,6	101,1	101,3	101,2	102,3	102,2
X	104,5	104,0	104,1	100,5	104,0	105,0	103,9	104,4	104,4	102,6	104,2	103,0	106,5	101,6	104,0	103,9	103,9
XI	104,5	104,5	104,6	100,5	104,4	105,2	103,9	104,9	105,2	103,6	104,1	102,9	105,8	101,6	104,2	104,3	104,3
XII	104,5	105,3	104,9	100,5	104,9	105,7	104,0	105,6	105,4	104,1	105,1	104,3	105,8	101,8	104,4	104,7	104,8
1981																	
I	105,3	106,8	107,5	108,6	106,7	106,9	108,2	107,5	107,4	105,1	105,3	104,5	105,6	107,2	105,4	107,0	106,7
II	105,3	107,3	107,7	108,6	107,0	107,1	108,6	108,2	107,5	105,0	105,1	104,1	105,6	108,5	105,6	107,4	107,0
III	105,4	107,8	108,5	109,1	107,4	107,7	108,8	108,4	108,6	105,1	105,5	104,1	106,4	109,0	105,6	107,8	107,4
IV	109,5	108,1	109,0	109,7	108,6	108,7	107,6	109,1	109,7	105,4	107,0	105,6	108,3	109,8	109,0	108,9	108,6
V	109,6	108,4	109,5	109,7	108,9	109,4	107,6	109,8	109,5	105,7	107,3	105,8	108,4	109,9	109,1	109,1	108,8
VI	109,6	109,5	110,5	109,7	109,7	110,8	108,9	111,0	110,1	105,9	108,3	107,1	108,6	110,6	109,2	109,9	109,6
VII	109,6	110,4	110,9	109,7	110,3	111,5	109,4	112,6	109,9	106,1	108,6	107,4	108,6	110,6	109,3	110,6	110,2
VIII	109,6	110,6	111,1	109,7	110,4	111,6	109,4	112,9	109,6	106,6	108,9	107,7	108,6	110,8	109,3	110,7	110,4
IX	112,8	111,8	113,0	112,9	112,2	113,3	110,2	115,3	110,2	107,7	110,2	109,0	110,0	113,7	112,3	112,6	112,2
X	112,8	112,9	113,4	113,0	113,0	113,5	108,7	116,0	112,1	108,0	111,5	109,6	112,8	114,1	112,5	113,2	112,9
XI	112,8	112,8	114,0	115,3	113,1	113,6	109,8	116,9	109,8	108,9	111,7	109,7	112,8	115,2	112,5	113,4	113,1
XII	112,8	113,1	114,2	115,6	113,3	113,8	109,8	117,3	109,9	108,8	112,0	110,0	112,8	115,3	112,6	113,5	113,3
1982																	
I	113,0	113,8	114,9	116,4	113,9	114,4	109,3	117,9	110,2	109,2	113,3	111,7	113,1	116,2	112,9	114,0	113,9
II	113,0	114,0	115,3	116,4	114,1	114,7	108,3	118,5	110,4	109,2	113,4	111,6	113,1	116,1	113,1	114,2	114,1
III	116,8	115,0	117,1	116,4	115,7	116,9	111,0	119,6	111,8	109,7	115,0	113,4	114,3	116,8	117,1	115,8	115,7
IV	117,1	116,4	117,9	117,1	116,8	117,8	114,3	121,3	112,2	109,6	116,1	113,8	117,2	117,1	117,7	116,9	116,8
V	116,1	117,0	118,3	117,1	117,0	117,8	116,0	121,6	112,7	111,2	116,1	113,7	116,8	117,3	116,4	117,2	117,0
VI	116,1	117,5	119,2	117,1	117,5	119,3	117,0	122,2	113,1	112,4	115,8	113,1	116,8	117,3	116,5	117,7	117,4
VII	116,1	117,7	118,2	117,1	117,4	116,1	117,8	122,4	113,1	112,4	116,0	113,1	116,8	117,5	116,6	117,8	117,5
VIII	116,1	118,6	118,5	121,4	118,1	116,2	118,5	123,0	114,5	112,9	116,3	113,3	117,1	119,7	116,6	118,7	118,3
IX	116,1	119,2	118,8	121,4	118,6	116,5	119,3	123,4	115,0	113,3	117,0	114,2	117,1	119,7	116,6	119,0	118,7
X	120,4	120,7	120,7	122,1	120,7	118,6	120,7	126,0	116,5	113,8	119,2	115,6	121,9	120,9	120,1	121,1	120,8

Kokonaisindeksi Totalindex (0-9)					Raken- nuttajan kustan- nukset Bygg- herrens kost- nader	Maa- raken- nus Mark- byggnad	Perus- tukset Grund	Runko-, täyden- tävät ja pintara- kenteet Stom- konstr., kompl. och yt- bekläd- nader	Kalus- teet, varus- teet In- red- ning, utrust- ning	Kone- tekniset sivu- urakat Maskin- tekniska sido- entre- prena- der	Pien- talon LVI-työt VSS- arbeten i småhus	Pien- talon sähkö- työt El. ins- talla- tion i småhus	Työmaan käyttö- kust. Arbets- platsens drifts- kostna- der	Työmaan yhteis- kust. Arbets- platsens kollek- tiva kostn.	Pien- talon rak. tekn. työt Byggn. tekn. arbeten i småhus	Pien- talon raken- tajan indeksi Småhus- bygga- rens index
Vikt	Työ Arbete (a)	Aine Mate- rial (b)	Palvelu Tjänst (c)	Yhteensä Summa (a+b+c)	(0)	(1)	(2)	(3-5)	(6)	(7)	(7.1-2)	(7.3)	(8)	(9)	(1-6,8-9)	(1-9)
1980	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1981	109,8	106,9	110,9	108,3	110,1	108,4	108,4	107,2	106,6	110,5	111,1	108,4	109,1	109,1	107,7	108,3
1980																
I	95,1	92,5	93,7	93,4	91,0	95,6	94,3	92,3	94,7	94,0	94,2	93,3	94,7	94,8	93,4	93,5
II	95,1	94,1	94,1	94,4	92,0	95,7	94,9	93,6	95,9	95,1	95,6	93,4	95,5	94,9	94,3	94,5
III	95,3	95,9	94,9	95,6	92,8	96,2	96,4	95,0	97,4	96,3	96,8	94,7	96,6	95,0	95,5	95,7
IV	95,3	97,9	97,1	97,1	97,7	96,0	97,5	97,0	98,2	97,1	97,1	97,2	97,5	96,2	97,0	97,0
V	101,1	99,3	99,5	99,8	99,8	99,9	99,5	99,7	98,5	100,2	100,2	100,3	99,5	100,7	99,7	99,8
VI	101,1	100,8	101,3	101,0	102,1	100,8	100,2	101,1	101,1	100,4	100,5	100,3	101,6	100,9	101,0	100,9
VII	101,2	100,9	101,4	101,0	102,0	100,8	100,0	101,0	101,1	101,0	101,1	100,4	102,2	101,3	101,0	101,0
VIII	101,2	102,3	102,1	102,0	102,8	101,8	100,6	102,8	101,9	101,0	101,2	100,6	102,2	101,3	102,2	102,0
IX	101,2	103,0	102,1	102,4	102,8	101,6	103,1	103,1	101,8	101,5	101,7	100,6	102,3	101,4	102,6	102,4
X	104,4	103,9	103,8	104,0	105,4	103,8	103,9	104,2	102,5	104,1	103,2	107,0	102,5	104,4	103,9	103,9
XI	104,4	104,4	104,9	104,5	105,6	103,9	104,2	105,1	103,2	104,0	103,4	106,0	102,7	104,5	104,6	104,5
XII	104,4	105,0	105,0	104,8	105,9	103,9	105,4	105,1	103,7	105,2	104,9	106,0	102,7	104,5	104,7	104,8
1981																
I	105,4	106,4	108,1	106,4	106,8	107,1	106,5	107,3	105,1	105,4	105,3	105,8	105,8	104,8	106,6	106,4
II	105,4	106,5	108,1	106,5	106,8	107,2	107,2	107,2	105,1	105,2	105,0	105,8	106,9	105,0	106,8	106,4
III	105,4	106,0	108,7	106,3	107,2	107,3	106,5	106,9	105,2	105,4	105,1	106,4	106,8	104,6	106,5	106,3
IV	109,8	106,1	109,7	107,7	108,4	107,2	107,4	107,7	105,3	107,7	107,8	107,4	108,1	109,2	107,6	107,6
V	109,8	106,8	110,1	108,1	109,2	107,3	107,4	107,4	105,6	110,4	111,3	107,4	108,1	109,2	107,5	108,1
VI	109,8	107,5	111,0	108,7	110,3	108,6	107,4	108,0	105,6	111,0	112,0	107,4	108,8	109,2	108,0	108,6
VII	109,8	106,8	111,2	108,3	110,9	108,8	109,1	106,6	106,0	111,2	112,3	107,6	108,5	109,2	107,4	108,2
VIII	109,8	106,5	111,4	108,2	110,9	108,8	109,1	106,1	106,7	111,4	112,5	107,6	108,9	109,1	107,2	108,0
IX	113,1	106,9	112,7	109,5	112,3	109,9	110,2	107,3	107,8	112,4	113,5	109,0	111,4	112,0	108,6	109,4
X	113,1	107,5	113,2	110,0	112,5	109,4	110,0	107,7	108,2	113,6	114,1	112,0	111,9	112,1	108,9	109,8
XI	113,1	107,3	113,2	109,8	112,5	109,8	110,0	106,9	109,3	114,1	114,7	112,0	112,1	112,1	108,6	109,7
XII	113,1	108,7	113,9	110,7	113,4	109,8	110,1	107,2	109,3	117,8	119,7	112,0	112,1	112,1	108,8	110,6
1982																
I	113,3	108,6	114,7	110,9	113,6	109,6	110,5	107,0	109,3	118,7	120,7	112,3	112,6	112,7	108,7	110,7
II	113,3	108,9	114,8	111,0	114,0	109,1	110,6	107,3	109,3	118,7	120,7	112,3	113,5	112,7	108,9	110,9
III	117,2	110,2	116,8	113,1	117,0	111,4	112,4	109,6	109,6	120,0	122,0	113,5	114,4	116,8	111,2	112,9
IV	117,5	111,6	117,4	114,1	117,8	113,1	113,9	110,7	109,5	120,9	122,4	116,1	114,0	117,6	112,1	113,9
V	116,6	112,2	117,9	114,3	117,7	114,7	114,1	111,1	111,2	120,7	122,3	115,7	114,1	115,6	112,4	114,1
VI	116,6	113,2	118,7	115,0	120,0	115,4	114,7	112,2	112,4	120,6	122,1	115,7	114,4	115,7	113,3	114,7
VII	116,6	113,3	118,5	115,0	118,0	116,5	114,7	112,2	112,4	120,6	122,1	115,7	114,5	115,8	113,4	114,9
VIII	116,6	115,3	118,7	116,2	118,5	116,9	116,4	114,4	112,5	120,8	122,3	116,2	115,4	115,8	114,9	116,1
IX	116,6	115,6	118,7	116,4	118,5	117,0	116,5	114,8	113,0	120,6	121,9	116,2	115,5	116,0	115,2	116,3
X	121,0	115,6	120,5	117,8	120,3	118,8	118,3	116,3	113,2	121,0	121,1	120,6	116,5	120,0	116,9	117,7

6. JULKAISULUETTELO

JULKAISUJA:

TIE- JA VESIRAKENNUSLAITOS

Toiminnan nykytilan kuvaus ja analyysi (marraskuu 1982)

Ehdotus liikenneministeriön hallinnonalan yleis-suunnitelmaan vuosiksi 1984-1988 (O/Ta-60/11.11.1982)

Tienpidon toimenpideohjelma vuosiksi 1982-1988 (Ta-32/22.11.1982)

Tieliikenteen ympäsitöhaittojen seuranta (TVH 741948)

Hailuodon tieyhteyden kehittäminen. Pengertie nykyisellä lauttapaikalla. (Tv/1981)

Piirin konetaksaraportti ja piirin konetaksaraportin yhteenveto (TVH 778205)

Päällystysohjelma 1982 (TVH 732793)

Raippaluodon tieyhteyden kehittäminen (Tv/1981)

Tienpitoainesten ja ottopaikkojen hankintaohjeet. TIPS-projekti (TVH 731613)

Tietoja yleisistä teistä 1.1.1982 (TVH 778203)

TVL:n vesitöiden suoritteet ja kustannukset 1981 (TVH 752980)

Vesitiet liikenteen palveluksessa

Erikoiskuljetukset Suomen pääteillä v. 1979 (TVH 741947)

Lisälehti Tie- ja vesirakennushallituksen ohjeisiin yleisten teiden erikoiskäytöstä (TVH 741962, TVH 740079)

Kuljetusmaksut kuorma-autokuljetuksissa Tie- ja vesirakennuslaitoksen omassa johdossa tehtävissä töissä. Voimassa 1.6.1982 lukien. (TVH 731595)

Näin liikuttiin vuonna 1980. Tutkimus henkilöiden päivittäin tekemistä matkoista (TVH 713204)

Ajokustannukset 1982 - mk/km, tunti, onnettomuus. (Tieliikenteen ajokustannukset vuonna 1982) (Tt/1982)

Valtakunnallinen liikennevirtatutkimus 1981. Tutkimuksen yleiskuvaus. (TVH 713201)

Pienten taajamien liikenneturvallisuukselvitys (TVH 741949)

Hallinnon toiminnansuunnittelu (TVH 701520)

Tiepäällysteet 1.1.1982 (TVH 732803)

Tilastotietoja tien- ja sillanrakennustoiminnasta 1981 (TVH 732894)

Yksityisen tien paikallistieksi muuttamisen perusteet
(TVH 712297)

Yleisten teiden kunnossapitotilasto 1981 (TVH 712895)

Kuljetustilasto 1981: kustannukset ja suoritteet TVL:n
omissa töissä (TVH 712888)

Yleisillä teillä tapahtuneet liikenneonnettomuudet 1981
(TVH 742634)

Tien geometrian parantaminen: ohjeluonnos (TVH 722333)

MUUT VIRASTOT JA LAITOKSET SEKÄ ULKOPUOLISET

Tuottavuuden kehittäminen (Rationalisointiliitto ry. 1982)

Valtatie 3:n ruuhkatutkimus (Valtion teknillinen tutkimuskeskus, tie- ja liikennelaboratorio, tutkimusselostus 244)

Valtatie 4, 5:n ruuhkatutkimus (Valtion teknillinen tutkimuskeskus, tie- ja liikennelaboratorio, tutkimusselostus 199)

Kunnittainen väestöennuste 1981-2000 (Tilastokeskus 1982)

Tielait (Valtion painatuskeskuksen pieni lakisarja/Valtion painatuskeskus 1982)

Uudet tieliikennelait 1982 (Suomen Lakimiesliitto 1982)

Kieli ja virkakoneisto: virkakielikomitean mietintö
(Komiteanmietintö 1981:26)

Sirotepintaukset Tie- ja vesirakennuslaitoksen Turun piirissä 1978-1980 (Valtion teknillinen tutkimuskeskus, tie- ja liikennelaboratorio, tutkimusselostus 280)

Teiden kuntoa ja palvelutasoa koskeva seurantatutkimus: yhteenvetoraportti vuosilta 1979-1981 (Valtion teknillinen tutkimuskeskus, tie- ja liikennelaboratorio, tutkimusselostus 292)